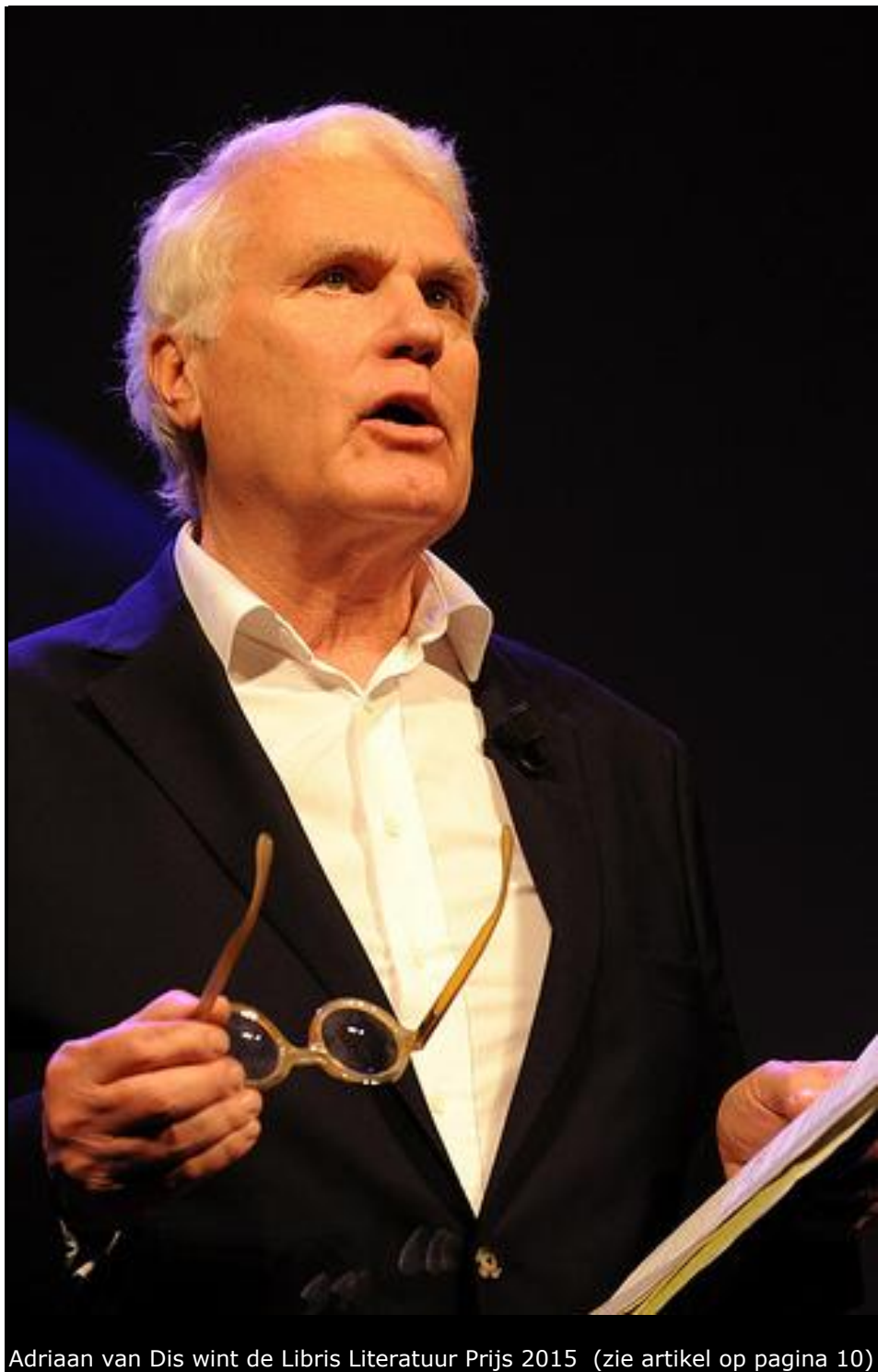

Adriaan van Dis wint de Libris Literatuur Prijs 2015 (zie artikel op pagina 10)

In dit nummer

Open brief aan
Japanse historici.....2

Japanse vlag was het
kwaad.....4

Tjalling Boutmy en
Tjam Eng Nio.....6

Coosje Ayal.....7

Dr. Remco Raben
hoogleraar UvA.....8

Film 'Stille Kracht'.....9

Adriaan van Dis: Libris
Literatuur Prijs.....10

Indo Rock (16).....10

Leven zoals in Indië..14

Parels uit de Gordel
van Smaragd.....15

Mijn herinnering aan
Indië.....19

'TwijfelIndo'.....21

57^e Tong Tong Fair...29

Rubrieken:

Recept, Korte Berichten, Toen en nu,
Boekbespreking, Gedicht, Just4kids,
Indische Agenda, Advertensi Mini,
Column, Pasar Kalender.

Van de redactie

We openen deze editie met een Open Brief, verstuurd door bijna 200 hoogleraren en docenten van over de hele wereld. Zij steken een hart onder de riem van de Japanse historici die streven naar het verkondigen van de waarheid over de gebeurtenissen rond de Tweede Wereldoorlog en het gedrag van Japanse militairen met betrekking tot de gedwongen prostitutie in alle bezette landen in Azië. Verder blijkt momenteel Indische schilderkunst kapitalen op te brengen. Een artikel over het Zeeuws Veilinghuis en een nieuwe veiling op 2 juni 2015. En natuurlijk aandacht voor Adriaan van Dis die de Libris Literatuur Prijs 2015 heeft gewonnen.

Nog steeds ontvangen we veel reacties over NICC Magazine. Iedereen is even enthousiast over

zowel de vormgeving als de inhoud, die unaniem als zeer informatief, educatief en heel gevarieerd wordt omschreven. Hartelijk dank daarvoor. Ook hebben wij al vaak gewezen op de mogelijkheid om **NICC Magazine als advertentie medium** te gebruiken. Hierbij nogmaals een oproep aan alle lezers die eigenaar zijn van een bedrijf of er werkzaam zijn als PR manager om NICC Magazine als mogelijkheid te zien om **uw bedrijf of product onder de aandacht** van ruim 8200 abonnees te brengen. Tevens willen wij een beroep doen op uw waardering als abonnee voor het zeer vele werk dat wij maandelijks aan NICC Magazine hebben. Houdt u in gedachten dat NICC Magazine geheel GRATIS is, hetgeen echter niet betekent dat wij geen kosten hebben. Juist in

deze tijden is **uw betrokkenheid** bij NICC Magazine van groot belang en vragen wij u om een vrijwillige **DONATIE**. Wij zullen u daarvoor zeer dankbaar zijn en u zult verzekerd zijn van een blijvende gratis toezending van uw geliefde en gewaardeerde NICC Magazine. Onze bankgegevens zijn: **NL39 RABO 0129216836**, t.n.v. **N.I.C.C.** te Den Haag Mogen wij u tenslotte vragen om NICC Magazine zoveel mogelijk bij uw familie, vrienden en kennissen onder de aandacht te brengen? Vraag hen ook gratis abonnee te worden. Wij wensen u weer veel plezier met uw NICC Magazine. En mede dankzij uw donaties en advertenties kan NICC Magazine helemaal GRATIS blijven.

Hans Vogelsang, hoofdredacteur.

Open brief aan Japanse Historici

Wij, wetenschappers van Japanse studies die hier ondertekenden, brengen onze verbondenheid tot uitdrukking met de vele moedige historici in Japan op zoek naar een nauwkeurige en juiste weergave van de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in Azië. Omdat Japan een tweede huis en tevens een gebied van onderzoek is voor velen van ons, schrijven we met een gedeelde zorg over de manier waarop de geschiedenis van Japan en Oost Azië wordt bestudeerd en herdacht.

In dit belangrijke herdenkingsjaar, schrijven wij ook om de zeventigjarige vrede tussen Japan en zijn burens te vieren. De naoorlogse geschiedenis van de Japanse democratie, de civiele controle over het leger, de terughoudendheid van de politie en

politieke tolerantie, samen met bijdragen aan de wetenschap en genereuze hulp aan andere landen, zijn ook allemaal zaken die het verdienen om te vieren.

Maar problemen van historische interpretatie vormen echter een belemmering voor het vieren van deze verworvenheden. Een van de verdelende historische problemen is het zogenoemde "troostmeisjes" systeem. Deze kwestie is zo verstoord door allerlei nationalistische beschimping in zowel Japan als in Korea en China dat veel wetenschappers, samen

met journalisten en politici, het zicht op de fundamentele doelstelling van historisch onderzoek, dat het begrijpen van de menselijke conditie en streven naar verbetering zou moeten zijn, hebben verloren.

Exploitatie en het lijden van de voormalige "troostmeisjes" voor nationalistische doeleinden in de landen van de slachtoffers maakt een internationale resolutie moeilijker en voert tot verdere beledigingen in relatie tot de waardigheid van de vrouwen zelf. Toch is ook het ontkennen of bagatelliseren wat er met hen is gebeurd ook absoluut onaanvaardbaar.

Onder de vele gevallen van seksueel geweld in oorlogstijd en militaire prostitutie in de twintigste eeuw onderscheidt het

"troostmeisjes" systeem zich door zijn grootschaligheid en de systematische organisatie ervan door het leger, en door de exploitatie van jonge, arme en kwetsbare vrouwen uit gebieden die waren gekoloniseerd of bezet door Japan.

Er is geen gemakkelijke weg naar een "correcte weergave van de geschiedenis." Een groot deel van het archief van de Japanse keizerlijke leger werd vernietigd. De acties van de lokale souteneurs die vrouwen aanboden aan de militairen, zijn wellicht nooit gedocumenteerd. Maar historici hebben documenten gevonden waaruit de betrokkenheid van het leger bij de overdracht van de vrouwen en het toezicht van de bordelen blijkt. Belangrijk bewijsmateriaal komt ook uit de getuigenverslagen van de slachtoffers. Hoewel hun verhalen divers zijn en beïnvloed door de tegenstrijdigheden van het geheugen, is het totale beeld dat zij bieden overtuigend en wordt het ondersteund door officiële documenten alsmede door de verhalen van soldaten en anderen.

Historici zijn het niet eens over het precieze aantal 'troostmeisjes', dat waarschijnlijk nooit met zekerheid bekend zal zijn. De vaststelling van degelijke schattingen van het aantal slachtoffers is belangrijk. Maar of het bij de aantallen uiteindelijk om tienduizenden of om honderduizenden gaat zal niets veranderen aan het feit van de uitbuiting die door het gehele Japanse rijk en met name in de oorlogsgebieden werd uitgevoerd.

Sommige historici betwisten ook hoe direct de Japanse militairen betrokken waren, en of vrouwen werden gedwongen 'troostmeisjes' te worden. Toch maakt het bewijs duidelijk dat grote aantallen vrouwen tegen hun wil werden vastgehouden en onderworpen aan gruwelijke wreedheden.

Gebruikmakend van juridische argumenten gericht op specifieke termen of geïsoleerde documenten om de getuigenissen van de slachtoffers te weerleggen mist niet alleen de fundamentele kwestie van hun mishandeling maar negeert ook de bredere context van het onmenselijke systeem dat hen uitbuitte. Net als onze collega's in Japan, zijn wij van mening dat alleen een zorgvuldige afweging en contextuele evaluatie van elk spoor van het verleden een juiste weergave van de geschiedenis kan produceren. Een dergelijke benadering moet zich verzetten tegen vooroordelen van nationale aard of van geslacht en vrij zijn van manipulatie door de overheid, censuur, intimidatie van personen. Wij verdedigen de vrijheid van historisch onderzoek, en we roepen alle regeringen op om hetzelfde te doen.

Veel landen hebben nog steeds moeite met het erkennen van onrecht uit het verleden. Het duurde meer dan veertig jaar voor de overheid van de Verenigde Staten de Japanse Amerikanen compenseerde voor hun internering tijdens de Tweede Wereldoorlog. De belofte van gelijkheid voor Afro-Amerikanen werd pas een eeuw na de afschaffing van de slavernij gerealiseerd in de Amerikaanse wet, en de realiteit van racisme blijft nog steeds ingebakken in de Amerikaanse samenleving. Geen van de imperialistische machten van de negentiende en twintigste eeuw, waaronder de Verenigde Staten, de Europese landen en Japan, kunnen hardmaken dat zij op juiste wijze met hun

geschiedenis van racisme, kolonialisme en oorlog hebben afgerekend, of met het leed dat ze toebrachten aan talloze burgers overal in de wereld.

Tegenwoordig waardeert Japan het leven en de rechten van ieder individu, met inbegrip van de meest kwetsbaren. De Japanse regering zou de uitbuiting van vrouwen in een systeem van "ontspanningsplaatsen" binnen het leger nu niet tolereren, niet in het buitenland en niet in Japan. Zelfs destijds protesteerden sommige ambtenaren op morele gronden. Maar het regime van de oorlogstijd dwong absolute offerbereidheid van het individu af om de staat te dienen, met als gevolg het grote lijden door het Japanse volk zelf en door andere Aziaten. Niemand zou opnieuw onder die omstandigheden moeten lijden.

Dit jaar presenteert zich een kans voor de regering van Japan om leiderschap te tonen door het aanpakken van de geschiedenis van de koloniale overheersing en de agressie in oorlogstijd door Japan in zowel woord als daad. In zijn toespraak in april tot het Amerikaanse Congres, sprak premier Abe over de universele waarde van de mensenrechten, het belang van de menselijke veiligheid en over de confrontatie met het leed dat Japan andere landen aandeed. Wij juichen deze gevoelens toe en dringen er bij de minister-president op aan om moedig te handelen in al deze kwesties.

Het proces van erkenning van fouten uit het verleden versterkt een democratische samenleving en bevordert de samenwerking tussen de naties. Omdat de gelijke rechten en de waardigheid van vrouwen aan de kern liggen van de "troostmeisjes"-kwestie, zou zijn resolutie een historische stap zijn in de richting van de gelijkheid van vrouwen en mannen in Japan, Oost-Azië en de

wereld. In onze klaslokalen en colleges bespreken studenten uit Japan, Korea, China en elders deze moeilijke kwesties met wederzijds respect en eerlijkheid. Hun generatie zal leven met het verslag van het verleden dat wij hen nalaten. Om hen te helpen

bouwen aan een wereld die vrij is van seksueel geweld en mensenhandel en om vrede en vriendschap in Azië te bevorderen, moeten wij een zo volledig mogelijk en onpartijdig verslag nalaten van fouten uit het verleden.

Deze brief is ondertekend door bijna 200 vooraanstaande hoogleraren en docenten uit vele landen en verzonden op 4 mei 2015. Illustraties toegevoegd door de redactie.

De Japanse vlag was voor mij het symbool van het kwaad

Door: Jurre van den Berg

Voor Joost van Bodegom begon de oorlog pas echt na 15 augustus 1945. Als jongen zat hij met zijn moeder, broer en zusje in diverse jappenkampen. Maar de werkelijkheid drong niet tot hem door. 'Pas veel later haalde het verleden mij in. De Japanse vlag werd het symbool van het kwaad.'

'Ik ben geboren op 7 juni 1936 in Pematang Siantar, Sumatra. Mijn vader, een bosbouwer, kwam in 1927 naar Indië. Daar ontmoette hij mijn moeder, ook een Nederlandse. In 1940 mocht hij met zijn gezin met verlof naar Holland. Maar in Suez moest ons schip omkeren, omdat in Europa de oorlog was uitgebroken. Terug in Indië moest mijn vader in dienst. Na de Japanse bezetting in 1942 verdween hij naar Thailand, waar hij als dwangarbeider aan de Birma-spoorweg moest werken. Dat overleefde hij maar net; hij werd voor dood achtergelaten.

Wij – mijn moeder, mijn broer, mijn zusje en ik – belandden toen eind 1942 in het Jappenkamp Galoehan. Eerst ging het nog wel. We zaten met drie moeders en negen kinderen in een kamer van zes bij zes, we leden geen honger. Het kampeven bestond voor ons uit spelletjes doen. Krijgertje, tikkertje, in bomen klimmen. Ik maakte bootjes van stukjes hout die ik liet drijven in het open riool van de badruimte. Met elastiek

jaagden we op libellen, we haalden krekels uit hun holen, groeven mierenleeuwjes uit. En we knikkerden eindeloos. Indisch knikkeren, daar is het Hollandse knikkeren maar primitief bij.

Joost van Bodegom

Optimisme

Eind februari 1944 werden we op transport gezet naar Banjoebiroe 10, een oude gevangenis. Een ramp. Hoge muren. Geen uitzicht. Toen het kamp te vol raakte, stak mijn moeder als eerste haar vinger op. 'Alles beter dan dit', zei ze. We kwamen 500 meter verderop terecht in Banjoebiroe 11. Een verademing. Over de bamboeschutting zagen

we de berg Telemojo. Dat uitzicht was vrijheid. Op de flanken van de berg, waar onze moeders hout hakten, brandden op een ochtend de letters V en W Vrijheid Wilhelmina. Ik heb lang gedacht dat ik het me had ingebeeld. Tot ik het voorval jaren later teruglas in het dagboek van een kampgenoot.

We wisten dat het oorlog was. De Jap – dat was de vijand. Je kon afgeranseld worden als je betrapt werd op smokkelen onder de schutting. Maar als kind onttrek je je aan de realiteit. Later besepte ik pas wat de vrouwen moeten hebben doorstaan. We sliepen met honderd mensen op britsen in een oude paardenstal. Zieke en dreinende baby's, ruziënde moeders. De kampen waren slangenkuilen. De standenmaatschappij zette zich binnen gewoon voort. Gelukkig was mijn moeder het optimisme zelf. 'Het is een keer afgelopen', zei ze. 'Dan gaan we naar Holland. En bij grootvader op zolder staan stoomlocomotieven.' Dat vooruitzicht hield mij op de been.

Passieve vernietiging

In januari 1945 moesten de 10-jarige jongens – onder wie mijn broer – naar het jongenskamp. Zo was ik als 8-jarig jochie plotseling een van de oudste mannen in het kamp. Ik werd kampomroeper. Met Wardje riep ik het eten om.

Een grote verantwoordelijkheid. Een voorrecht ook. Je kon de laatste aangebrande rijst uit de tonnen schrapen. Of een restje suiker, als dat er was. De haren van de jutezak zeefde je er wel uit.

Jongenskamp op Java

Je kunt de jappenkampen niet vergelijken met de Europese vernietigingskampen, maar er werd een passieve vernietiging toegepast. Er was steeds minder te eten, er waren steeds minder medicijnen. Er braken ziekten uit.

Als de oorlog een half jaar langer had geduurd, waren we als ratten gestorven. Van de bommen op Hiroshima en Nagasaki wisten wij niets. Pas op 24 augustus 1945, negen dagen na de capitulatie van Japan, hoorden wij van de bevrijding. Wardje zei: 'Joost, je kunt smokkelen.' Ik haalde de lege broodzak en ruilde die onder de schutting voor een ei. Mijn moeder schrok zich rot dat een jap erbij stond te lachen. Overall werden er opeens kippetjes gebraden. Pas 's avonds werden we bij elkaar geroepen en vertelde de commandant dat de oorlog voorbij was. Toch was de bevrijding voor ons niet meteen een bevrijding. Soekarno had op 17 augustus de Indonesische onafhankelijkheid uitgeroepen. De opstandelingen waren uit op wraak. Vanaf de heuvels beschoten ze ons kamp. We konden niet weg. De Bersiap-periode was chaotisch, fysiek dreigender dan de oorlogstijd. Opeens waren de rollen omgekeerd en moesten de Japanners ons beschermen.

In september kregen we een brief van vader. Wegwezen uit Java, schreef hij. In grote vrachtwagens werden we naar Samarang gebracht. Daar namen we de boot naar Sri Lanka, waar we vader terugzagen. April 1946 scheepten we in op de Kleine Ruys. Met tweeduizend mensen voeren we naar Holland. Ik heb de hele reis op het puntje van de boeg gezeten. Ik keek naar meezwemmende dolfijnen en vliegende vissen en dacht aan de treinen bij grootvader op zolder.

Op 3 mei 1946 kwamen we aan in IJmuiden. De ambulance die ons naar Huis ter Heide bracht, stopte bij mijn grootouders voor de deur. We renden het grindpad op en zeiden: 'Dag grootvader, dag grootmoeder, en waar zijn de treinen?' Binnen de kortste keren zaten we op zolder.

Spel

Met mijn vader ging het erg moeizaam. Hij sprak nooit over zijn tijd in Thailand. Pas na zijn dood in 1968 – drie maanden na zijn pensionering – totaal kapot vertelde mijn moeder dat hij elke nacht nachtmerries had gehad. Zelf had ik weinig last van de oorlog. Ik ben ook nooit op onbegrip gestuit. Mijn eerste meester in Huis ter Heide had in Indië gezeten. Die begreep mij. In mijn studententijd hadden we bij het corps zelfs een quasi-koloniaal clubje. Eén keer per jaar organiseerden we een reünie met palmbomen en loslopende kippen. Indië, dat was spel.

Veel anderen die in een jappenkamp hadden gezeten, verging het moeizamer, begreep ik later. 'Jullie hadden het tenminste niet koud', kregen ze te horen. Een koekje van eigen deeg, vonden sommigen het zelfs, dat die koloniale Nederlanders als koelies waren behandeld. Er werd weinig over Indië gesproken. Dat

was niet opportuun, want dan zou het ook moeten gaan over de voor Nederland onwelgevallige perioden van voor en na de Japanse bezetting.

Pas veel later, in 1982 ik was inmiddels burgemeester van Opsterland haalde het verleden mij in. Bij hotel De Herder in Beesterzwaag hing opeens een gigantische Japanse vlag uit het raam. Er zat een kraker in het pand. Ik reed erlangs en dacht: die vlag moet weg. In het dorp woonde een vrouw die haar vader in Birma had verloren en haar moeder in Banjoebiroe. 's Avonds belde ik de politie: haal dat ding weg.

Later volgden nog twee vlag-incidenten. Bij de opening van een Toyota-garage in Ureterp hing er een Japanse vlag over het spreekgestoelte. Ik raakte van de kaart. Kort daarop nog eens, toen mijn dochter thuiskwam met een roze truitje met een crèmekleurig vlak met daarin een roze bol. Ik werd pissig. Die vlag was het symbool van het kwaad.

Ik vroeg me af: waarom zit die vlag mij zo dwars? Ik wilde opeens alles van de oorlog weten. Tijdens een vakantie op Schiermonnikoog noteerde ik steekwoorden: dit ga ik uitzoeken. Ik begon met het overtuiken van de brieven die vader ons had gestuurd. Daarna beschreef ik mijn eigen herinneringen en begon verwoed te verzamelen.

In 1985 ging ik voor het eerst naar de Indië-herdenking in Den Haag. Ik zocht contact met andere

Opsterlanders die in een jappenkamp hadden gezeten en belandde in het circuit van organisaties die zich bezighielden met Indië.

In 1986 ging ik voor het eerst terug. Alleen, drie weken, in de regentijd in november. Mijn vrouw zei: houd een dagboek bij waarin je niet alleen beschrijft wat je ziet, maar ook wat je voelt. Ik vond bijna alles terug. De huizen waar we woonden, de gevangenis in Banjoebiroe, het graf van ons buurmeisje dat was overleden aan difterie. Banjoebiroe 11 was veranderd in een sawa, maar de

berg was er nog. Het voelde als thuiskomen.

Door mijn zoektocht naar het Indische verleden kwam ik erachter hoe beestachtig wij Nederlanders er toen hadden huisgehouden. De slavenhandel door de VOC. De wreedheden op de plantages. De politionele acties na de oorlog. Het bloedbad van Rawagedeh. Ik realiseerde me dat we eerst ons eigen nest moesten opruimen voordat we over anderen konden oordelen. De aanstichters van de oorlog zal ik nooit vergeven. Toch ging ik in 2001 met een lotgenotenreis naar

Japan, op zoek naar verzoening. In Nagasaki heb ik de humane Japanners die ik heb meegemaakt een saluut gebracht. De soldaten die spontaan met ons begonnen te puzzelen. De kampcommandant van Galoehan, van wie we ons papegaaitje mochten houden. Majoor Kido en zijn manschappen die ons na de oorlog beschermden tegen de Indonesische vrijheidsstrijders. Vanuit het hotel aan de baai van Beppu zag ik de zon opkomen. Eindelijk kon ik zeggen: met die rijzende zon is niets mis.'

Tjalling Boutmy en Tjam Eng Nio

Door: Roel de Neve

Gedurende de negentiende eeuw kwamen gemengde huwelijken, d.w.z. echtverbintenissen tussen Europese mannen en Aziatische vrouwen, in Nederlandsch-Indië relatief weinig voor. Tot omstreeks 1900 ging het om minder dan vijftien procent van het totaal aantal door Europese mannen gesloten huwelijken. Daarna steeg het aantal gemengde huwelijken en bereikte een piek in 1925.

Tjalling Boutmy

Ruim een kwart van de huwelijken met een Europese bruidegom was toen gemengd. Het vermoedelijk eerste huwelijk van een Europeaan met een inlandse vrouw dat in Nederlands-Indië werd geregistreerd, was dat van Frans/Franz Wild en de Javaanse vrouw Mida. Zij trouwden te

Semarang op 30 juli 1835. De bruid werd met het oog op haar aanstaande huwelijk gedoopt en ontving de namen Elisabeth Seram. De bruidegom de Elzas geboren als zoon van werd op 12 mei 1799 te Speijer in Johan George Wild en Magdalena Pael. Komende uit Essen trad hij op 19 maart 1818 in Nederlandse krijgsdienst. Op 24 april embarkeerde hij als fuselier aan boord van het schip "Middelburg", bestemd voor Oost-Indië. Hij bracht het uiteindelijk tot sergeant-majoor en was ten tijde van zijn huwelijk vermoedelijk reeds gepensioneerd. Het huwelijk duurde slechts kort aangezien Wild reeds op 13 juni 1837 te Semarang overleed. Zijn echtgenote overleefde hem ruim 40 jaar en overleed te Semarang op 15 april 1879.

Huwelijken als dat van Wild werden niet zelden gesloten nadat er al kinderen waren geboren. In de huwelijks-berichten werd dan gesproken over een huwelijk van de bruidegom met 'de moeder zijner kinderen'. Haar naam bleef

De Chinese echtgenote van Tjalling Boutmy (1863-1935), Tjam Eng Nio (1885-1928), met haar beide oudste kinderen

Johannes Marianus en Johanna Boutmy.

daarbij vaak onvermeld. Tjalling Boutmy en Tjam Eng Nio traden te Buitenzorg op 10 december 1921 in het huwelijk. Op dat moment waren gemengde huwelijken al

geen uitzondering meer. Zij kregen vier kinderen die allemaal voor het huwelijk waren geboren, de jongste op 24 februari 1921. Tjalling Boutmy was werkzaam in de cultures als beheerder en administrateur van de thee-ondernemingen Tjiloeur en Tanah-

Baroe in het Buitenzorgse. Via moederszijde was hij verwant aan de bekende Indische families Van Riemsdijk en Ament. Hij moest tante zeggen tegen mevrouw Ament-Burgemeestre.
(Asal Oesoel)

(advertentie)

Reparatie van iPhone, iPad en nu ook android. Klik [hier](http://www.borca-online.nl/iphone-en-ipad-reparatie) voor de aanbieding
<http://www.borca-online.nl/iphone-en-ipad-reparatie>

Borca **Online**
Computer **Service**

Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806
www.borca-online.nl

Coosje Ayal, 'het Ambonese meisje'

Door: Fridus Steijlen

Vanwege de naderende nationale dodenherdenking op 4 mei en Bevrijdingsdag op 5 mei is er in de media volop aandacht voor herinneringen aan de oorlog en de bevrijding. Persoonlijke verhalen doen het goed omdat die de mogelijkheid geven om zich te identificeren. Ook zogenaamde 'vergeten gebeurtenissen' doen het altijd goed. Ooit mocht ik subsidieaanvragen voor *oral history* projecten over de oorlog beoordelen. De hoeveelheid 'vergeten bombardementen' en 'vergeten razzia's' die ik toen onder ogen kreeg was ongekend.

Dit jaar werd mijn aandacht getrokken door een opmerking van Marjan Schwegman, de directeur van het Nederlands Instituut voor Oorlogs

Documentatie (NIOD). Op 21 maart had Schwegman een lezing gegeven, die op 18 april in verkorte vorm in dagblad Trouw verscheen. Schwegman wees erop dat de aandacht voor vrouwen in het verzet lang afwezig was, mede omdat hun verzetswerk niet altijd als verzet werd gezien. In het standaardwerk over de Tweede

Coosje Ayal met 10 van de 17 overlevenden van de verzetsgroep op Nieuw-Guinea. De foto is genomen in Camp Wacol,

Australië. De mannen zijn v.l.n.r. Nuhuway, Sagrang, Soeha, De Mey, Kokkeling, De Kock, Beaufort, Jaquard, Attinger en Sandiman.

Wereldoorlog*, dat is geschreven door Schwegmans voorganger bij het NIOD, Loe de Jong, kwamen volgens Schwegman erg weinig verzetsvrouwen voor.

De observaties van Schwegmans herinnerden mij aan Coosje Ayal (Titawaai, 15 april 1926). Zij had in het verzet in Indië gezeten en samen met een groep mannen, onder leiding van onderofficier Kokkeling, op Nieuw-Guinea rondgetrokken tijdens de Japanse bezetting. Met enige regelmaat waren zij confrontaties aangegaan met Japanners. De oorspronkelijke

groep waar Coosje zich met haar oom Nahuway bij aansloot, stond onder leiding van Kapitein Geeroms. Bij een aanval van de Japanners werd hij gevangengenomen en geëxecuteerd. Met nog 16 anderen, onder wie drie Molukkers, overleefde Coosje Ayal de oorlog en werd in het najaar van 1944 door geallieerden naar Australië gebracht.

Voor haar moedige optreden kreeg zij op 31 januari 1946 bij Koninklijk Besluit het Kruis van Verdienste vanwege "moedig en een verdienstelijk optreden getoond gedurende vele maanden van guerrillastrijd tegen de Japanners in het Vogelkop-gebied van Nieuw-Guinea en daarbij alle gevaren en ontberingen van de guerrillastrijders gedeeld." In Nederland woonde ze in Ridderkerk en kreeg nog enkele onderscheidingen. Zoals in 1981 het Verzetskruis van prins Bernhard en in 2002 het Draaginsigne Gewonden. De laatste jaren was Coosje Ayal 'ontdekt' als verzetsheld en als vertegenwoordiger van de Molukse loyaliteit aan Nederland tijdens de Japanse tijd. Interviews met haar verschenen in geschreven media en in filmpjes op internet. Coosje Ayal was een van de personificaties van het verzet in Indië geworden. Samen met

andere verzetshelden uit de voormalige 'overzeese rijkssdelen' prijkt haar portret dit voorjaar in de tentoonstelling 'Echte Helden' in de Amsterdamse Stopera.

Maar als Coosje Ayal zo een bekende persoonlijkheid is geworden, hoe zit het dan met de observatie van Schwegman dat er weinig aandacht was voor vrouwelijke verzetsmensen. Wat had Lou de Jong, Schwegmans voorganger, over Coosje Ayal geschreven? Het register van zijn boeken leverde niets op voor Ayal. Maar na enig doorlezen kwam ik op de passages die over haar groep gingen. En ja hoor! De Jong

Boekpresentatie 'Holland ligt niet dichtbij de hemel', 2003. Rechts Coosje Ayal

had het wel de moeite waard gevonden om over Coosje te schrijven, maar niet om haar naam te achterhalen. Wat eigenlijk niet zo veel moeite had hoeven kosten, zij had immers in 1946 het Kruis van Verdienste

gekregen. Haar aanwezigheid sprak wel tot zijn verbeelding. Tot twee keer toe refereerde hij aan haar. De eerste keer als hij schrijft over de verplaatsing van de bivak van de verzetsgroep in de richting van de kust: "Niet allen gingen mee, wèl één Ambonees meisje. Hemelsbreed was het een afstand van ca. 100 km maar het werd een ongekend zware tocht die ongeveer een maand duurde." En op de volgende bladzijde, nadat de reeds uitgedunde verzetsgroep moest vluchten: "In totaal zeventien man hadden met het Ambonese meisje de van te voren afgesproken plaats bereikt waar zij zich een week lang schuilhielden zonder iets anders te eten dan wat bladeren en insecten." Het is gissen waarom De Jong het wel relevant vond te melden dat er een Ambonees meisje bij de groep zat, maar haar naam zelfs niet in een noot wilde noemen, waardoor ze een soort curiositeit werd.

Coosje Ayal overleed 28 maart 2015 in Ridderkerk. Het 'Ambonese meisje' werd met militaire eer begraven.

Bron: Stichting Museum Maluku

Remco Raben bijzonder hoogleraar UvA

Het Indisch Herinneringscentrum heeft Dr. Remco Raben benoemd tot bijzonder hoogleraar koloniale en post-koloniale literatuur- en kunstgeschiedenis aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam.

Hij is per 1 mei benoemd voor een periode van vijf jaar, waar hij invulling zal geven aan de leerstoel Indisch Herinneringscentrum.

Raben doet onderzoek naar de dekolonisatie van Nederlands-Indië / Indonesië in een lange

termijnperspectief. In zijn werk legt hij verbanden tussen de koloniale en postkoloniale ontwikkeling van Indonesië en probeert hij een brug te slaan tussen de vaak gescheiden geschiedenis perspectieven van de verschillende bevolkingsgroepen. Hierbij richt Raben zich op zeer uiteenlopende onderwerpen als gevangenen, mobiliteit, recht en geweld, stedelijke ordening, arbeidsorganisaties, democratie,

ondernemersculturen, onderwijs en kunst.

Daarnaast houdt hij zich bezig met de politieke en culturele geschiedenis van postkoloniaal Europa, koloniaal en revolutionair geweld in Indonesië, herinneringsculturen, alsmede niet-westerse en koloniale kunstgeschiedenis. In Amsterdam zal Raben zich concentreren op aspecten van cultuur en herinnering in de (post) koloniale verhoudingen.

De leerstoel werd tot april 2013 met succes en onder veel

waardering bekleed door mevrouw Prof. Dr. Pamela Pattynama. Raben volgt Pattynama op en draagt door onderwijs en onderzoek bij aan een beter begrip van de betekenis van het koloniale verleden, de Tweede Wereldoorlog in Zuidoost-Azië en de nasleep daarvan. Op deze manier wordt invulling gegeven aan het motto van het Indisch Herinneringscentrum: "Geheugen voor de toekomst".

Remco Raben is sinds 2007 als universitair docent verbonden aan de universiteit van Utrecht.

Voor die tijd was hij onder andere docent aan de UvA en senior-onderzoeker aan het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD) in Amsterdam. Als coördinator was hij betrokken bij de verschillende onderzoeksprojecten gerelateerd aan Indonesië, zoals "Van Indië tot Indonesië: De herschikking van de Indonesische samenleving 1930-1960" en "Rethinking Regionalism, Changing horizons in Indonesia 1950s - 2000s".

NIGG
Magazine

meer dan 8200 abonnees

Verfilming "Stille Kracht"

Door: Yasmina Aboutaleb

Er staat een nieuwe verfilming op stapel naar het beroemde boek van Louis Couperus: "De Stille Kracht". De filmproducente Yasmina Aboutaleb realiseerde reeds eerder een monsterproductie met Paul Verhoevens "Zwartboek", dat een ongekend succes is geworden. Nu wil zij wederom met Paul Verhoeven een nieuwe uitdaging aangaan en "De Stille Kracht" verfilmen.

Het verhaal speelt eind 19^e eeuw en gaat over een resident in Nederlands-Indië. In die periode vond een heroriëntering plaats op de islam. De inheemse bevolking kwam steeds meer in verzet tegen het Nederlandse bestuur, dat de opstandjes met veel geweld de kop in probeerde te drukken. Een en ander bracht de resident steeds meer in de problemen. In zijn omgeving gebeurden onverklaarbare zaken; dingen die te maken hebben met *guna-guna*, zwarte magie.

"In de 70-er jaren is "De Stille Kracht" als TV-serie uitgezonden.

Ik was toen een puber. Iedereen zat voor de buis", zegt Yasmina, "Tot mijn twintigste was ik nog nooit in Indonesië geweest. Mijn moeder is Chinees-Indonesisch en ik heb lang gezocht naar een project dat die twee culturen bij elkaar brengt. Ik vind het heel erg jammer dat er zo weinig films over dat land zijn gemaakt. De Indo's zijn hier zo geassimileerd. Ze zijn Nederlander dan de Nederlanders, waardoor er veel cultuur verloren is gegaan; behalve het eten dan".

"Ik wil die film opnieuw met Paul Verhoeven maken. Ik heb er wel lang over na moeten denken. Voor, tijdens en na de release van "Zwartboek" hadden we wat conflicten. Ik heb hem een keer een mail gestuurd van drie pagina's over vertrouwen. Paul zal het zelf nooit beamen, maar hij is heel wantrouwig. Ik wilde een onvoltooide versie van Zwartboek aan de directeur van het filmfestival in Venetië laten zien. Paul siste dat het allemaal mijn schuld zou zijn als we niet

geselecteerd zouden worden. Ik probeerde uit te leggen dat we anders sowieso niet geselecteerd werden. De film was na de deadline pas klaar. Onze ruzies gingen wel snel weer over. In Berlijn sloeg hij een keer keihard de deur achter zich dicht, maar tien minuten later kwam hij lachend weer binnen".

"Paul is ontzettend goed en dat weet hij ook. Als we de financiering rond krijgen, wordt "De Stille Kracht" een geweldige film. In mijn dromen casten we Scarlett Johansson of Ralph Fiennes. Maar dat zit er niet in, het is een Nederlandse film. Wie wel? Acteurs als Carice van Houten, Gijs Scholten van Asschat en Michiel Huisman zijn geweldig. Maar er zijn er meer. Ik zeg verder niks. Een voetbaltrainer vertelt van tevoren ook niet wie hij gaat opstellen".

Adriaan van Dis wint Libris Literatuur Prijs

Op 11 mei 2015 ontving de schrijver Adriaan van Dis uit handen van juryvoorzitter Wim Pijbes de prestigieuze LIBRIS Literatuur Prijs uitgereikt. Dit gebeurde tijdens een galadiner in het Amstel Hotel in Amsterdam.

(foto RTL Nieuws)

De prijsuitreiking werd live uitgezonden door het TV programma Nieuwsuur. Andere genomineerden waren Esther Gerritsen (Roxy), Gustaaf Peek (Godin, Held), Kees 't Hart (Theatro Olimpico), Niña Weijers (De consequenties) en Peter Terrin (Monte Carlo).

Van Dis kreeg de prijs voor zijn roman "Ik kom terug".

Het oordeel van de vakjury was dat "het een uitzonderlijke roman was, die op tragi-komische wijze naar de kern van het mens-zijn graaft". Bij de uitreiking bedankte Adriaan van Dis onder andere de

overige genomineerden met de woorden: "Ik heb zoveel ervaring in het verliezen. Jullie mogen mij tot twaalf uur haten en daarna..... gun me het event".

"Ik kom terug" handelt over een deal tussen een schrijver en zijn moeder. Na een lang leven van kilte, zwijgen en buitensluiten, begint een moeder opeens te praten tegen haar zoon. Hij, een romanschrijver, mag haar biograaf worden, maar er is een voorwaarde: hij moet haar een zachte dood bezorgen. Houden zij beiden zich aan de regels van de deal? Zij tart hem met leugens en halve waarheden, met stoere verhalen over een jeugd tussen soldaten, spannende avonturen in Nederlands-Indië en kronkelige zijpaden in de esoterie.

Maar naarmate zij verder aftakelt, weet hij steeds meer echte informatie uit haar herinneringen los te peuteren.

De zoon vraagt, noteert, ruziet, spot, wanhoopt en heeft zo zijn eigen herinneringen. "Ik kom terug" is een tragi-komedie over een bizarre moeder, een hunkerende zoon en het huiveringwekkende machtsspel

dat zich tussen beiden ontwikkelt. Aan de Libris Literatuur Prijs voor de beste Nederlandse roman van het afgelopen jaar is een bedrag van € 50.000,- verbonden. Daarbij ontving Van Dis tevens een bronzen legpenning. Alle overige genomineerden ontvingen een bedrag van € 2500,-.

In de jury zaten onder andere de scenario-schrijfster Maria Goos en de universitair docente Jacqueline Bel.

Indo Rock ons cultureel paradepaardje? (16) door: Albert van Prehn

We zijn inmiddels 50 jaar verder sinds de eerste Indo's hun gitaren uit de koffers hebben gehaald en er de eerste deuntjes op speelden. Nu, anno 2015 is er weinig nog over van de romantiek van het eerste uur, het uur van de waarheid en het uur van ontwikkeling en van het zoeken naar een nieuwe identiteit die het pensionleven ons gaf. Een identiteit, zeker, waar te noemen want wij waren genooddaakt om ons een nieuwe identiteit te

verschaffen en ondanks dat het niet bewust ging, sloop het stil binnen in onze gelederen.

We moesten toch wel? Buiten de pensionpoorten was de vreemde wereld die ons als vreemdelingen bejegende en binnen de pensionpoorten moesten wij ons aan elkaar aanpassen. Ook wij als voormalige koloniale burgers moesten ons aan elkaar aanpassen, immers wij kwamen uit de verschillende streken van

het ex-koloniale gebied, wat ook afzonderlijk zijn eigen cultuurtje had. Verder natuurlijk de verschillen in afkomst met de eigen gewoontes etc., het leidde soms tot vele misverstanden en ruzies en binnen zo'n kleine gemeenschap was het soms niet echt fijn als mensen elkaar meden. Ach, we hebben het overleefd en het heeft vele goede dingen voortgebracht, maar ondanks dat wij zo op elkaar waren aangewezen is er van een

echte eenheid er nooit van gekomen, de Indo blijft een individualist.

Wij hebben wel de muziek weer opgepakt en wat dat betreft waren de pensions de basis geweest van wat ons tot nu toe bij elkaar brengt op onze feestjes, kumpulans geheten, met life muziek en vooral niet te vergeten, het eten. Muziek en eten, zonder de een kan het niet slagen. Wat de bands betreft, ze spelen tegenwoordig een allegaartje van stijlen, maar wat wel opvalt, is dat de oude muziek uit de jaren 50/60 eigenlijk nog steeds aanwezig is in het repertoire. Men heeft niet meer het jonge enthousiaste publiek van toen, de jongeren van toen zijn ouder geworden en men is wat minder beweeglijk, desondanks is er altijd wel even tijd voor een jive en wat tegenwoordig in is, zijn de line dansen, overgewaaid vanuit de Verenigde Staten. Het land van de inspiratie voor onze muziek en dans.

De bands zijn gevarieerd in leeftijd en ondanks dat er voornamelijk oude muziek wordt gespeeld zijn er gelukkig toch nog jongeren die de draad oppakken. Je zou eigenlijk kunnen stellen dat de muziekstijl nooit zal veranderen zolang er Indo's rondlopen. Het is tijdloos en wat wel opmerkelijk is dat er veel meer Indonesische muziek in het repertoire verschijnt, moderne muziek uit de Indonesische archipel. Je moet bij Indo's niet aankomen met heavy metal of hard rock, scheurende gitaren zijn

wel in het beeld maar een echte lawaaiiband waar de melodielijnen minder belangrijk zijn dan het geschreeuw en overdonderende gedreun, daar kom je niet ver mee binnen het Indische circuit.

Albert van Pohn (met hoed) met zijn eigen band 'Chard'.

Anno 2015 is er geen sprake meer van het fenomeen "Indo Rock", de benaming die ik minder elegant vind en blijf vinden. De stijl is veranderd naar een Allround geheel van allerlei muziek stijlen en invloeden. Je kunt stellen dat de Indo muzikanten zich voornamelijk houden bij de traditionals met her en der wat fragmenten van eigentijdse muziekstijlen en genres.

Laten wij vooral blij zijn met onze muziekcultuur, vooral voor onze ouderen. Het is nog steeds zo dat die elkaar nog kunnen tegenkomen bij de talloze kumpulans die gelukkig nog levensvatbaar zijn en het zou best wat beter gestructureerd kunnen worden door het overleggen van agenda's wat de geplande activiteiten betreft, zeker met het oog op de nabije toekomst en zeker als het binnen de regio gebeurt.

Als men mij vraagt of ik in een band speel, voegt men daar gelijk aan toe, een Indo rock band. Neen, nogmaals neen, Indo rock bands zoals men dat in mind heeft zijn er niet meer. Ik zou me meer gewaardeerd voelen als muzikant als men mij niet associeert met de (.....) Indo rock. Ik denk dat vele collega bands het met mij eens zijn, we hebben die periode achter ons gelaten en zijn nu gewoon entertainers geworden en spelen alle mogelijke muziek die het waard is voor ons gevoel om gespeeld te worden. Laten wij a.u.b. ophouden door iedere Indo band per definitie een indo rock band te noemen, gewoon een kwestie van respect en een blijk van waardering. Ik voel me meer entertainer als ik voor mijn publiek speel en dat wil ik graag zo houden, en het hokje past mij niet vanwege het beperkende begrip. Eigenlijk past het geen van ons allen als Indische muzikanten, want we zijn zo veelzijdig en we kunnen en spelen bijna alle stijlen.

De tijden van weleer zijn er niet meer, we zijn een andere weg ingeslagen en als we ons hieraan houden zou het best zo kunnen zijn dat onze muziek scene nog heel lang zal kunnen bestaan. Ook de jongens van weleer die hun best doen om de tradionele stijlen van weleer te handhaven hebben water in de wijn moeten doen en zijn mee gegaan met de tijd al heeft men het niet in de gaten.

zoekt donateurs

Het **Indisch Platform** behartigt de belangen van de Indische gemeenschap bij de Nederlandse overheid.

Stichting Het Indisch Platform - Postbus 85564 - 2508 CG Den Haag

www.indischplatform.nl

info@indischplatform.nl

Het **Indisch Platform** heeft de ANBI-status en dus is uw donatie een aftrekpost bij uw belastingaangifte

Korte berichten

Slaven bevrijd van Indonesisch eiland

In onze vorige editie maakten we melding van slaven die op een Indonesisch eiland gevangen gehouden werden en op vissersschepen moesten werken. Het persbureau "Aziatische Tijger" meldde enkele dagen geleden dat begin mei ruim 550 slaven bevrijd zijn door legereenheden. De merendeels Cambodjaanse en Birmese mannen werden gedwongen om op Thaise trawlers te werken. De bevrijde slaven vertelden dat hun bazen beweerden dat ze nog jarenlang een schuld aan hen moesten afbetalen. Ze werden op een eiland voor de Indonesische kust in kooien opgesloten en bewaakt door gewapende Thaien. Met valse beloftes door ronselaars of door ontvoering kwamen ze op boten terecht en werden ze meegevoerd naar het eiland Benjina. De mannen moesten bijna non-stop werken onder mensonterende omstandigheden. Als ze zich ziek meldden of uitrustten, werden ze genadeloos in elkaar geslagen door de Thaise kapiteins en bemanningen. Een diepgaand onderzoek leidde tot de ontdekking van de slaven. Zij worden nu opgevangen door de Indonesische autoriteiten. Een voormalige slaaf vertelde dat ze nu medische zorg en voldoende voedsel krijgen.

Slavernij op Thaise schepen is al vele jaren een groot probleem, waartegen de Thaise overheid niet bij machte is om tegen op te treden. Mensenrechtengroepen zoals Human Rights Watch en Amnesty International brengen deze misstanden regelmatig voor het voetlicht, maar er wordt weinig of niets gedaan om het slavenprobleem aan te pakken.

ICM YouTube kanaal

Vindt u het leuk om reportages, optredens, shows en interviews van diverse Pasar Malams nog een keer terug te zien? Kijkt u dan eens op de "huisbioscoop" op het YouTube kanaal van ICM "De Indische wereld". Lekker wegzwijmelen bij de video-beelden van vele bekende Pasars,

optredens van bekende en minder bekende artiesten. Het materiaal op het kanaal wordt regelmatig aangevuld. Naar het ICM kanaal: <https://www.youtube.com/user/multiICM>.

Vacature bij NIOD: Archivaris-Informatie medewerker (m/v)

Het NIOD is uniek als wetenschappelijk onafhankelijk en tegelijk sterk maatschappelijk instituut. De oorspronkelijke expertise van het NIOD ligt bij de verspreiding van kennis over de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust in Nederland, alsmede de Tweede

Wereldoorlog in het voormalige Nederlands-Indië. Tegenwoordig wordt deze expertise ook ingezet voor het bestuderen van massaal geweld en genociden in de rest van de wereld. Dit vraagt om intensieve samenwerking met tal van instellingen, instituten en onderzoekers in binnen- en buitenland.

Naast wetenschappelijk onderzoek biedt het NIOD een inhoudelijk sterke en intensieve dienstverlening. Zowel professionals als particulieren kunnen bij het NIOD terecht voor informatie of het raadplegen van de zeer uitgebreide collectie. Bij het NIOD werken 70 mensen.

Momenteel komt er per 1 juni 2015 een vacature voor een Archivaris / Informatiespecialist. Kijkt u hiervoor op de website: www.niod.nl of neemt u contact op met Personeelszaken via Tel: 020-5233800. Herengracht 380, 1016 CJ Amsterdam.

Maakt jouw oma het lekkerste Indisch eten?

Maakt jouw oma de allerlekkerste Indische gerechten, zoals soto, ajam, pangsit, smoor, sayoer, rendang of nasi? Geef haar dan op voor het nieuwe programma op de digitale TV-zender "24Kitchen". Het programma gaat heten: "Zoals alleen oma dat kan", waarin chef-kok Danny Jansen op zoek gaat naar geheime familie-recepten die nooit verloren mogen gaan.

Ben jij trots op de kookkunst van jouw oma? Geef haar dan snel op en wie weet staat ze binnenkort met Danny Jansen in de keuken. Opgeven kan door een mail te sturen naar:

zoalsoma@24kitchenacties.nl

Er wordt dan contact met jou opgenomen door de productie-maatschappij om jouw verhaal te horen. Website www.24kitchen.nl

Ingezonden stuk

Met afgrijzen heb ik op 30 april zitten luisteren naar de mening van filosoof Rik Peels, die hij in het TV programma "Een Vandaag" te berde bracht. Hij vertelt dat de 100.000 weggevoerde Joden op het Monument op de Dam niet expliciet genoemd worden. Voor hen wil hij iets aan het monument toevoegen. Maar daarnaast vindt hij dat uitsluitend kransen voor Nederlandse slachtoffers van de Duitse vervolging in Nederland bij het monument worden toegelaten. Dus niet de Nederlanders en Indische Nederlanders die bij de strijd in Indië betrokken waren en dat wat hem betreft de urn met de resten van de Nederlandse strijders die betrokken waren bij de Politionele acties, die in het Monument staat, eruit moet. Hij

becommentarieerde het met: "Er zijn daar gruwelijke dingen gebeurd. Indonesiërs zijn op grote schaal geëxecuteerd zonder reden. Dat wij die hier op 4 mei herdenken vind ik een groot probleem". De militairen die tijdens de politionele acties zijn omgekomen hebben gruwelijke dingen gedaan, gezien en zelf ondergaan. Ze waren daar echter in opdracht van Nederland en het Nederlandse volk heeft het recht en de plicht om de gehele geschiedenis te herdenken, ook dat deel waarin beslissingen zijn genomen en gebeurtenissen zich hebben voorgedaan, die we nu fout vinden. We mogen onze geschiedenis niet selectief herdenken. Alle mensen en volken

maken fouten. Daar moeten we lering uit trekken. En persoonlijk zie ik graag dat op 4 mei op de Dam ook de Nederlanders uit het voormalig Nederlands gebieds-deel in Zuidoost-Azië een eervolle plek krijgen tijdens de ceremonie. Ook zij hebben de gruwelen van de Tweede Wereldoorlog en de Bersiap meegemaakt en zijn gevallen voor de Nederlandse Koningin en vaderland op toen Nederlands grondgebied.
Ria Lincklaen.

Wel berouw maar geen excuses

De Japanse premier Shinzo Abe voelt een diep berouw voor de misstanden die tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben plaatsgevonden. "De geschiedenis is hard" verklaarde hij in zijn toespraak voor het Amerikaanse Congres. Hij zei namens de gehele Japanse bevolking te spreken. Officiële excuses aan de nabestaanden bleven echter uit. Zuid Korea en verschillende Amerikaanse bewindslieden hadden gehoopt dat Abe wel zulke excuses zou aanbieden. Ondanks alles kon de toespraak van Abe met daarin de condoleances rekenen op een staande ovatie in het Congres. Abe is de eerste Japanse premier die het Congres toespreekt. Hij deed dit in het kader van de herdenking 70 jaar einde van de oorlog in Azië. Ongeveer 200.000 vrouwen en meisjes in Azië werden door de Japanse militairen tot seks gedwongen. Abe zei hierop: "Gewapende conflicten hebben altijd vrouwen het meest laten lijden. Onze acties hebben gezorgd voor veel lijden onder de volkeren in de Aziatische landen. In onze tijd moeten we pal staan voor een wereld waarin vrouwen eindelijk verlost zijn van schending van mensenrechten". Daar liet hij het bij, tot woede van zijn critici.

**Maandelijks GRATIS e-Magazine
voor de Indische gemeenschap**

Bent u al abonnee?

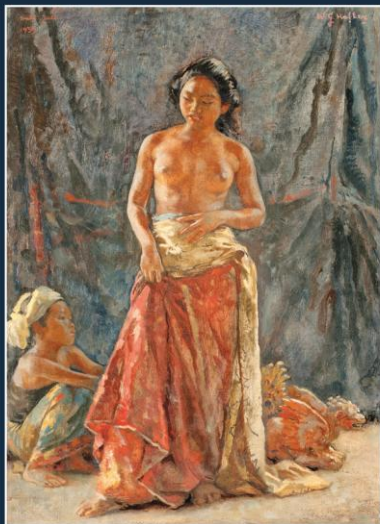
Een mailtje is voldoende:

info@indisch-centrum-den Haag.nl

ZEEUWS VEILINGHUIS

GEVRAAGD:
INDISCHE SCHILDERIJEN

W. G. Hofker (1902-1981)

Hamerprijs: € 600.000,-

Herengracht 74, 4331 PX Middelburg
Tel. 0118 - 650 680

WWW.ZEEUWSVEILINGHUIS.NL

(advertentie)

8200
abonnees

(advertentie)

AS met een Indisch verleden

— Yvonne Groeneveld —

Een theatervoorstelling met een lach en een traan

VOORSTELLINGEN OP ZONDAGMIDDAG:
Zo. 22 maart | Zo. 12 april | Zo. 31 mei

<http://youtu.be/ZmVbtmLGLUU>

Aanvang 14.30 u. Toegangsprijs: € 12,50 CJP / 55+ € 10,-
Het Werftheater, Oudegracht 60 (aan de werf) Utrecht.
Reserveren: T 030 231 54 40 of reserveren@werftheater.nl
www.werftheater.nl of www.yvonnegroeneveld.nl

Leven zoals in Indië

Er zijn tegenwoordig heel wat woonvormen voor mensen met een Indische achtergrond. In de Haagse wijk Escamp is er één van. Hier wonen ouderen met dementie in verschillende leefstijlgroepen, waaronder een Indische groep. Hierbij is een stukje Nederlands-

Indië naar binnen gehaald, waarbij we leven zoals we dat in Indië gewend waren. Herkenning speelt een belangrijke rol in de groep: Tempo Doeloe. Veel aandacht wordt besteed aan de sfeer, zoals Indische muziek, meubeltjes en verdere inrichting, Batik kledjes,

schilderijen, wayang poppen en uiteraard de geuren en smaken van Indisch eten. Op 15 augustus wordt altijd de capitulatie van Japan herdacht en bezoeken we ieder jaar de Tong Tong Fair op het Malieveld. Dit is altijd voor onze cliënten een grootse

belevenis, waarbij je echt ziet dat de mensen helemaal opbloeien en zichtbaar gelukkig zijn.

In het woonzorghuis Waterhof is momenteel plaats voor twee nieuwe cliënten op een kleinschalige woongroep met een Indische leefstijl. Het betreffen twee één persoonskamers. Nieuwe bewoners moeten beschikken over

een indicatie van het ciz zzp 5 met BOPZ. Bent u geïnteresseerd ten

behoefte van een familielid en wilt u eens komen kijken? Maakt u dan een afspraak en wij verwelkomen u graag en geven u alle gewenste inlichtingen. Het adres is:

WZH Waterhof, Polanenhof 130, 2548 MC Den Haag, Tel: 070-7561600. klantenservice@wzh.nl
Website: www.wzh.nl/waterhof

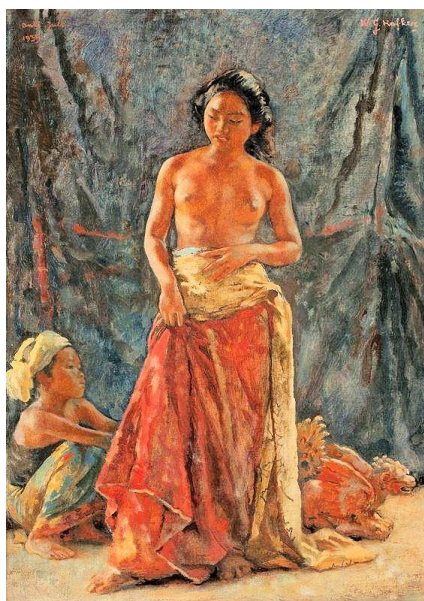
Parels uit de Gordel van Smaragd

Door: Karolien Knols

Oude schilderijen uit voormalig Nederlands-Indië, waar eigenlijk tot voor kort weinig belangstelling voor was, blijken opeens tonnen op te brengen. Deze onverwachte erfenis uit ons koloniaal verleden wordt door het Zeeuws Veilinghuis in Middelburg onder de j\hamer gebracht. Op een dag ging een schilderij van de Balinese danseres van Willen Dooyewaard, getaxeerd op 15.000 à 20.000 euro, plotseling voor een recordbedrag van 220.000 euro weg. De vrouw die het had ingebracht kon haar ogen en oren niet geloven. Een olieverfschilderij dat van haar vader was geweest en dat zij vroeger zo beangstigend vond en jarenlang zonder lijst in een kast had gelegen, voor zoveel geld....? Eerder had de veilingmeester een schilderij van de Belgische kunstenaar Adrien-Jean Le Mayeur de Merprès (1880-1958) had afgeslagen op 470.000 euro en een Willen Hofker (1902-1981) op zes ton!

Aan het einde van die middag op 11 december 2013, knalden de kurken bij het Zeeuws Veilinghuis, omdat bij de halfjaarlijkse veiling van schilderijen uit voormalig Nederlands-Indië in slechts twee uur tijd met 100 schilderijen meer dan 2 miljoen was omgezet. Een paar maanden later is de euforie bij directeur René de Visser (38) nog steeds niet gezakt. Hij is bezig met de voorbereiding van de

volgende 'Indische' veiling en hij zegt het maar meteen: er zitten weer een paar parels bij. Er is werk van Dooyewaard, Hofker en Le Mayeur. Van Theo Meier, de Paul Gauguin van Bali, die nog in opdracht van de Indonesische president Soekarno heeft geschilderd.

Willem Gerard Hofker: Bali

Afgelopen week stond er een afstammeling van Abraham Salm op de stoep. Hij had twee schilderijen bij zich van de 19de-eeuwse koopman in Surabaya die als amateurschilder landschappen in Java had vereeuwigd. Kunsthistorisch was het misschien niet het interessantste, maar toch: View on the Solo River, getaxeerd op 20 duizend euro, zou wel eens

voor meer geld kunnen weggaan. '19e-eeuwse Indische schilderijen', zegt De Visser, 'kom je bijna niet meer tegen.'

Hoe een klein veilinghuis groot kan worden met kunst die in Nederland slechts in kleine kring wordt gewaardeerd. Het verhaal begint in 2006, als René de Visser uit de boedel van een 90-jarig echtpaar een schilderij van de Chinese kunstenaar Lee Man Fong krijgt aangeboden. Er waren al eens eerder 'Breitnerachtige' Indonesische landschappen voorbij gekomen in zijn veiling, maar geen ervan was zo gedurfd als dit werk.

Visser - begonnen op de hogere zeevaartschool, gestudeerd aan de TU in Eindhoven, en bij het Zeeuws Veilinghuis aangenomen 'om de boel wat efficiënter te managen' - neemt zich voor zich een half jaar lang te verdiepen in kunst uit voormalig Nederlands-Indië.

Hij leest eens wat, struint het net af, legt contacten met kenners en dan gebeurt het: op de veiling gaat het schilderij weg voor 125 duizend euro. Het is het hoogste bedrag dat in zijn huis tot dan toe voor één kavel is geboden, en hij denkt: 'Daar moeten we maar eens iets mee gaan doen.' Hij zet advertenties waarin hij aankondigt op zoek te zijn naar Indische

schilderijen, vliegt naar Indonesië om met potentiële klanten te spreken. In 2007 veilt hij vijftien Indische schilderijen en elk jaar worden het er meer. In 2011 voelt hij: nu hebben we het echt in handen.

Willem Dooyewaard: *Balinese danseres*

Bij de recentste veiling, in december, gaan in Middelburg meer dan honderd schilderijen onder de hamer. Concurrenten Sotheby's en Christie's hebben het nakijken: steeds vaker kiezen aanbrengrers van dit werk voor De Visser. 'We zijn klein en gespecialiseerd, en bovendien: het nieuws dat een Dooyewaard of een Hofker hier voor zoveel geld worden geveild, verspreidt zich snel.'

Rijstvelden en dorpstaferelen, vulkanen met sluierbewolking, palmbomen en de zee, badende vrouwen, offerende en dansende vrouwen: vanaf de tweede helft van de 19de eeuw worden ze ontelbaar vaak vastgelegd door Europese en Indonesische kunstenaars.

In de 19de eeuw zijn dat overwegend amateurschilders: Nederlanders in overheidsdienst en tekendocenten. Met Raden Saleh, een Javaanse prins opgeleid aan de Rijksacademie in

Nederland, verandert dat. Hij wordt de grondlegger van de romantische Indonesische schilderkunst.

Als in de jaren tien van de vorige eeuw de Duitse arts Gregor Krause documentaire foto's begint te maken van het leven op het eiland Bali, een boek wordt uitgebracht *Bali 1912* en er een bejubelde tentoonstelling van zijn werk in de Amsterdamse kunstenaarsassociëteit "Arti et Amicitiae" wordt georganiseerd, komt een stroom kunstenaars vanuit Europa op gang.

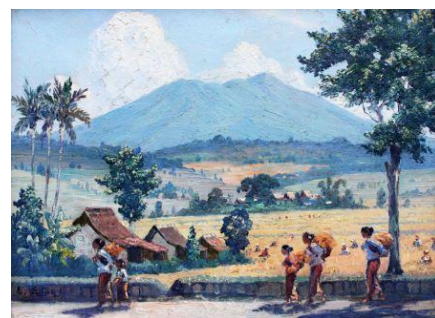
Isaac Israëls, Willem Witsen, Rudolf Bonnet en Walter Spies in de jaren twintig, Auke Sonnegg, Willem Gerard Hofker, Le Mayeur in de jaren dertig: allen reizen oostwaarts, nieuwsgierig naar de door Krause vastgelegde ongeschonden natuur en de primitieve levensstijl. Hun stijl varieert van impressionisme tot nieuwe zakelijkheid en van Jugendstil tot kubisme.

Gianni Orsini, een kenner, kan er smakelijk over vertellen: hoe de vrije seksuele moraal op Bali veel homoseksuele kunstenaars aantrok, Walter Spies er in de jaren dertig grootheden als Charlie Chaplin in zijn huis ontving, hoe hij met Rudolf Bonnet de kunstenaarsvereniging Pita Maha oprichtte om de inlandse kunst te beschermen en verder te ontwikkelen.

President Soekarno begon eind jaren veertig met het verzamelen van Indische kunst - enige druk op de makers om de werken te schenken werd daarbij niet geschuwd. Honderden tekeningen en schilderijen bevat de collectie. 'Het meeste bevindt zich nog in de presidentiële paleizen in Jakarta en Bogor, ongeklimatiseerd, de ramen open, het is doodzonde.' En nu wordt soortgelijk werk verzameld door steenrijke Indonesische Chinezen in Jakarta en Singapore. Het zijn captains of industry die sinds de jaren

negentig zijn begonnen met het terugkopen van hun 'eigen' kunstgeschiedenis - zoals de verzameling van Soekarno bijvoorbeeld.

Mooie verhalen heeft René de Visser over hen. De vrouw van 26 die ooit voor 500 euro drie zwart-wit foto's kocht van Adrien-Jean Le Mayeur en zijn vrouw Ni Pollok en het jaar daarna 90 duizend euro bood voor een schilderij van Isaac Israëls. De Visser: 'Belangrijke les: onderschat ogenschijnlijk kleine klanten nooit.' Of de Indonesische die een vuilniszak vroeg om de door haar gekochte Lee Man Fong in te vervoeren en de man die vorig jaar namens een verzamelaar kwam bieden op een Hofker: 'Niet in pak, zoals we hier van veilingpubliek gewend zijn. Hij had een lange paardenstaart, droeg een spijkerbroek en witte Nike Airs. Je zag de rest van de zaal denken: wat is dit voor een man?'

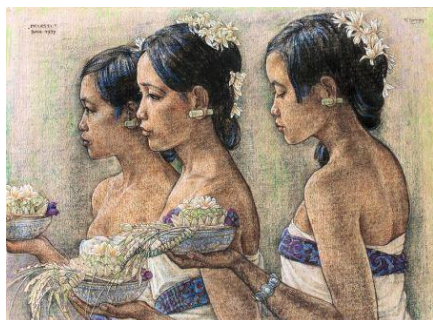

Leo Eland: *Sawah landschap*

Sinds Orsini co-auteur is van boeken over Hofker en tijdgenoot Gerard Pieter Adolfs, gaan de deuren van veel miljardairs voor hem open. In Jakarta bezocht hij onlangs een onroerend goedmagnaat, 'een kleine, bescheiden man die me een kopje thee aanbood in een van de zalen van zijn paleis: van plafond tot vloer vol gehangen met topwerken uit dit segment. Naast hem woonde een verzamelaar die een van de allermooiste Hofkers bezit die ik ooit heb gezien.'

Of er nooit een Nederlander biedt op het Indische werk? 'Het

gebeurt wel,' zegt René de Visser, 'maar bij topstukken hebben Nederlanders geen kans.' Ook Gianni Orsini weet: 90 procent van wat hier op de markt komt, verdwijnt naar Indonesië. 'Veel Indische kunst wordt hier zoetsappig gevonden. Kitsch. In de behoudende Nederlands-Indische koloniale samenleving schilderde men nog steeds in romantische stijl toen hier het kubisme in zwang raakte. Er waren wel modernisten, maar die worden minder gewaardeerd door Indonesische verzamelaars.'

Rudolf Bonnet: *Melasti, Bali*

De Visser: 'De aanbrengrers van de schilderijen zijn overwegend kinderen of kleinkinderen van de Nederlandse upperclass die Nederlands-Indië heeft verlaten. Directeuren van Shell, planters, hoge KNIL-officieren. In veel families is die koloniale periode een zwarte vlek waaraan ze niet meer herinnerd willen worden. Ouders of grootouders hebben in jappenkampen gezeten in de oorlog, of zijn het land uitgezet na de onafhankelijkheid.'

Een paar weken geleden kreeg De Visser bezoek van iemand die na een televisie-uitzending over Hofker dacht: die heb ik volgens mij ook aan de muur hangen. 'Die man had geen idee dat het werk zo veel waard was. Hij wist alleen

dat zijn vader met de kunstenaar in een kamp had gezeten.'

Zelf heeft hij al die jaren één keer gedacht: dit schilderij zou ik willen hebben. 'Een portret van een Javaans meisje, geschilderd door de Italiaan Romualdo Locatelli.' Hij weet nog: het kwam op een vrijdagmiddag om vijf uur binnen, zijn medewerkers waren al naar huis. Hij heeft de deur op slot gedaan en zeker vijftien minuten naar het doek gestaard. Verliefd? 'Ja, een beetje wel. Het is zo virtuoos geschilderd dat het lijkt alsof ze elk moment haar ogen kan opslaan.'

Het schilderij werd niet verkocht, en ging terug naar de eigenaren. Dat was nadat De Visser er voor privégebruik een reproductie van had gemaakt. Het Indische meisje met de parel, zoals hij haar noemt, kijkt hem nu elke dag vanaf de schoorsteen aan.

Erfgoed in deplorabele staat

In Museum Le Mayeur in Sanur (Bali) waait de zoute zeewind langs de schilderijen. Het museum is gevestigd in het huis dat de Belgische schilder Adrien-Jean Le Mayeur de Merprès van 1932 tot zijn dood in 1958 bewoonde met zijn Balinese vrouw Ni Pollok. Volgens René de Visser hingen er bij zijn laatste bezoek, in 2012, nog een paar originele schilderijen - in zeer deplorabele staat. 'Er hangen olieverfschilderijen in ongeklimatiseerde ruimten, die per stuk zeker 2 ton zouden kunnen opbrengen.'

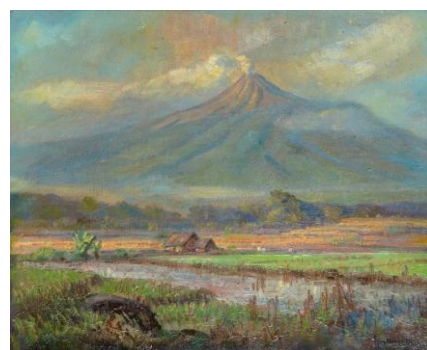
Behoud en conservering van dit erfgoed hebben geen hoge prioriteit bij de Indonesische

regering. Mede om die reden bouwen particulieren er hun eigen musea, zoals Museum Pasifiko in Nusa Dua (Bali) en OHD Museum in Magelang (Java). *Javapost*.

Veiling van Indische schilderijen 2 juni 2015

Op 2 juni 2015 zal de volgende veiling worden gehouden. Een grote hoeveelheid Indische schilderijen zal dan onder de hamer komen. Het aanbod kunt u alvast bekijken in de catalogus via de link:

http://www.zeeuwsveilinghuis.eu/catalogus_tekst.php?categorie=

Een van de Indische schilderijen die op 2 juni onder de hamer vallen is van Ernest Dezentjé: *De Merapi in de regentijd*.

Als u vooraf gebruik wilt maken van de mogelijkheid om het materiaal te komen bekijken, neemt u dan contact op met Maroeska Ars via het e-mailadres: mar@zeeuwsveilinghuis.nl

Het adres is:

Zeeuws Veilinghuis,
Herengracht 74

4331 PX Middelburg

Tel: 0118-650680

www.zeeuwsveilinghuis.nl

meer dan 8200 abonnees

CREAPRO
VERTALINGEN
■
Den Haag

Vertalingen van en naar alle talen en de moedertaal
Speciaal: technisch, medisch, juridisch en commercieel
Snelheid en kwaliteit tegen een redelijke prijs

SINDS 1989 HET VERTAALBUREAU
DAT U ZORGEN UIT HANDEN NEEMT

Galileïstraat 18 - 2561 TE Den Haag - tel: 070-362 05 89 - fax: 070-362 56 64
@: creapro@worldonline.nl W: www.creapro.myplaces.nl

DAT IS ANDERE TAAL...!

(advertentie)

Mijn herinneringen aan Indië

Door: René Persijn

Ik ben in 1938 in Nederlands-Indië geboren in Batavia. In 1956 ben ik met mijn ouders, broer en zus naar Nederland gerepatriëerd. Dit verhaal gaat over mijn herinnering aan mijn land van herkomst.

Wie in Indië (en zeker in Batavia) kende hem niet. De toekang botol, de opkoper van lege flessen. 's Middags, vaak als de zon nog hoog aan de hemel stond, liep hij langs de stoffige straten en liet schallend zijn roep horen: "Botol...."

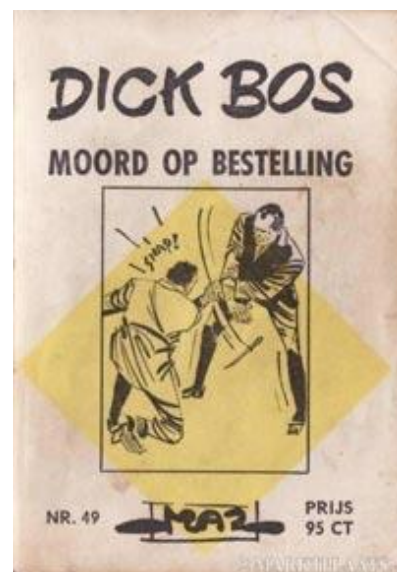
Zijn beroep bestond bij de gratie van het feit dat er nog geen glaskakken bestonden en zelfs nog geen statiegeld werd geheven bij het kopen van een flesje met inhoud. Hij was vaak de redder in de nood voor menige Indische jongen, die platzak was en toch iets wilde kopen, djadjan (snoep) of zoals bij het geval was, een stripboekje van Dick Bos, de

stripheld uit mijn jeugd. Meestal wandelde ik na schooltijd, als mijn moeder haar middagdutje deed, langs de straten van Kemajoran, de wijk waar we na de oorlog woonden, op zoek naar lege flessen. Vaak stonden ze gewoon langs de kant van de weg, zowel in de grote straten als in de Kampongs.

Als je een lege fles van eau de cologne vond, was je de koning te rijk, want die brachten meestal veel geld op. En als je zin en tijd genoeg had, ging je de huizen langs en vroeg je aan de mensen die er woonden of ze lege flessen hadden die ze kwijt wilden. En aangezien de meeste veelal oudere Indische dames verzot waren op de geur van eau de cologne (4711 of Boldoot) kwam het niet zelden voor dat ik bij zo'n persoonlijke benadering daarvan een leeg flesje kreeg. Zo'n fles erbij en Dick Bos was altijd dichtbij.

Had je genoeg flessen verzameld dan was het wachten op de toekang botol, die dan de flessen van je opkocht. Natuurlijk moest er flink worden onderhandeld, want hij wilde zo min mogelijk betalen. Maar jij wilde een nieuwe Dick Bos of als je trek had een

portie gado-gado met lontong. Als je beiden tot een accoord kwam, wat betrof de 'gewone' flessen, dan liet je meestal als een soort verrassing een Boldootfles zien. Je wist dat hij daarvoor een goede prijs wilde geven.

Had je geld op zak, dan als de wiedeweerga naar de Pasar Baroe voor een nieuwe Dick Bos, die ze verkochten in een stalletje links achter in de marktlods aan het eind van de Pasar Baroeweg. En met een beetje geluk was er dankzij die eau de cologne fles nog genoeg over om onderweg naar huis nog een portie gado-gado met lontong te kopen.

Recept van de maand

Gule Kambing

Omdat het overgrote deel van de Indonesische bevolking moslim is, wordt er uiteraard veel lams en geitenvlees gegeten. Vandaar dit heerlijke gerecht volgens een recept van Roy Dreezens. In Nederland is het niet altijd gemakkelijk om aan geitenvlees te komen. Als ook de islamitische slager het niet heeft, vraagt u dan naar lamsvlees. Het is een prima vervanging, maar smaakt toch niet hetzelfde als geitenvlees.

Ingrediënten:

600 gr. geiten- of lamsvlees,
1 serehstengel gekneusd, 1 flinke kaneelstok, 50 cl. dikke kokosmelk (santen asli), iets zout naar smaak.

Voor de boemboe:

1 tl. anijszaad, 1 tl kardemom,
7 kemirnoten, 2 tl. ketoembar,
1 tl. djinten, 5 kruidnagels, 1 tl.
nootmuskaat, 10 sjalotten (of
3 grote uien), 5 teentjes knoflook,

6 cm verse gember of 2 tl. poeder,
1 tl. kurkuma, 1 schijfje gula
djawa (of 1 el. bruine suiker),
3 rode lomboks.

Bereiding:

Doe alle ingrediënten voor de boemboe in een keukenmachine of hakmolen van de staafmixer en maal het tot een homogeen papje. Snijd het vlees in dobbelstenen. Verhit wat olie in de wok en fruit hierin de boemboe aan in drie minuten. Voeg dan het vlees en de kaneelstok toe en bak dit al roerend ook gedurende drie minuten. Dan de kokosmelk en de serehstengel erbij, hittebron laag en laat alles in ca. 45 minuten gaar stoven. Verwijder voor het serveren de sereh en kaneel. Lekker met rijst en bijvoorbeeld sajoer lodeh en komkommer.

Selamat makan.

Gedicht

door: Mary-Jane Sahanaja

De auteur en dichteres Mary-Jane Sahanaja (1971) beschrijft in haar bundels **"Verlossing van de schaamte en de schuld"** en **"Mijn waarheid"** als jongste dochter van een KNIL-er, hoe haar vaders stille verdriet van invloed is geweest op haar leven. Ze kent een verleden van misbruik en mishandeling, waarover zij heel openhartig schrijft, zonder afbreuk te doen aan haar liefde voor haar ouders. Haar gedichtenbundels zijn te bestellen bij www.bol.com en www.freemusketeers.nl

Zwijgen

Bundel: "Mijn waarheid", 2006.

Niemand heeft ooit aan mij kunnen zien
Wat er echt leeft binnen in mij
Dat niemand dat ooit heeft gezien
Kan ik nog steeds niet bij

Een en al vrolijkheid en een al ongedwongenheid
Iedereen vond me een levenslustige meid
Maar als ik eenmaal op mijn kamertje zat
Met niemand om mij heen
Komt datgene nog diep verscholen in mijn hart
Omhoog en laat ik mijn tranen stromen
Wat voelde ik mij dan alleen

Mijn hart voelt zo zwaar
Die zware last is te veel om nog te dragen
Waarom heeft niemand er ooit aan gedacht
Naar mijn ware gevoelens te vragen

Voorbijgelopen door de mensen om mij heen
Geen hand naar mij uitgestoken
Verdriet gaat door merg en been

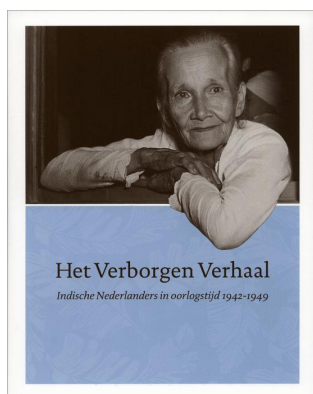
Men vond het beter de ogen dicht te doen
Om zo niet te hoeven zien wat er echt gebeurt
Zo werd door ieders zwijgen
De waarheid goedgekeurd

Wat mij 't meeste raakt is de valse trouw in ieders hart
Opscheppen dat je nooit iemand zal verraden
Ongeacht iemands walgelijke daden
Een andere kant uitkijken als je die niet wil zien
Je kop in het zand steken bovendien

Een kind verantwoordelijk houden
Voor haar daders daden
Is haar opzadelen met een eeuwig schuldgevoel
Helaas is een kind reddenvan al het kwade
Uiteindelijk niet ieders doel

Boekbespreking, e-Books, CD & DVD, Presentatie & Signeren

Het verborgen verhaal, Indische Nederlanders in oorlogstijd 1942-1949 – Esther Tak, Beatrijs van Agt, Florine Koning. De geschiedenis van Nederlands-Indië kent nog vele verborgen verhalen. Een ervan wordt verteld in dit boek. Een verhaal van voornamelijk Indo-Europese vrouwen en kinderen die niet geïnterneerd werden, de zg. Buitenkampers. Deze mensen verkeerden in een onmogelijke spagaat. De Japanners wilden dat zij zich als 'mede-Aziat' achter het Japanse ideaal zouden scharen. De meesten wilden echter geen Indonesiër worden, maar trouw blijven aan Nederland. Uiteindelijk worden er toch steeds meer van deze mensen geïnterneerd omdat ze weigeren een loyaliteitsverklaring te tekenen. Dit boek is

het vervolg op de expositie "Verborgen Verhaal" die in 1995 en 1996 te zien was op de Pasar Malam Besar (nu Tong Tong Fair) in Den Haag. Het bundelt de vele vaak zeer persoonlijke en ontroerende getuigenissen die bezoekers achterlieten na het zien van de tentoonstelling. Een herdruk van "De ogen van Solo". Adviesprijs € 12,50.

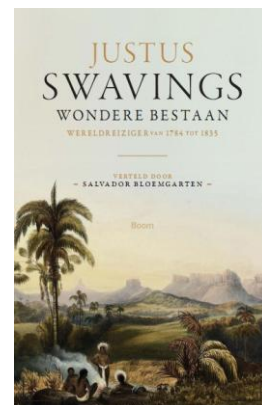
De oorlog van mijn moeder – Yaël Vinckx. De moeder van Yaël moest in de eerste 14 jaar van haar leven vier keer vluchten. De jonge Inge moest met haar Indische moeder in 1940 Vlissingen verlaten, toen de stad

geëvacueerd werd na de inval van de Duitsers. Ze kwamen in Scheveningen, waar hun nieuwe woonbuurt door de Duitsers tot Spergebiet werd verklaard en het gezin weer moest vluchten. Het gezin vertrok naar Arnhem, waar ze tijdens de Slag om Arnhem hun huis moesten ontvluchten en in een schuilkelder ter noods nood de oorlog overleefde. Van hun huis en straat was niets meer over. Na de oorlog stond vader (die in de oorlog als krijgsgevangene naar Oekraïne was afgevoerd) opeens voor de deur. Rust werd het gezin niet gegund, want vader kreeg het commando over een marineschip waarmee hij de binnenwateren van Indië moest 'zuiveren' van opstandelingen. Indië was voor het gezin een totale desillusie. Het leek in vrijwel niets meer op het Indië dat ze gekend hadden. In dit boek reist Yaël met haar moeder Inge naar de plekken van toen, behalve Indië. Daar wilde Inge voor geen prijs meer naar toe: "Ik heb daar niets meer te zoeken", zei ze. Pas later begreep de auteur waarom haar moeder zo fel reageerde. Adviesprijs € 19,90.

Justus Swavings wondere bestaan – Salvador Bloemgarten In 2007 ontdekte historicus Salvador Bloemgarten de geschriften van de 18^e eeuwse ondernemer Justus Swavings. Deze vertelt hierin hoe hij in 1796 als twaalfjarige na het zien van

een marineofficier in een fraai uniform met sabel, zijn ouders overreedde om hem adelborst te laten worden op de Bataafse vloot. Als beroepsmilitair maakt hij diverse slagen mee en vertrekt hij naar de Oost. Met tomeloze energie rijst hij de wereld rond,

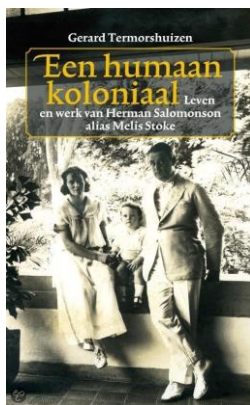
lijdt schipbreuken, verliest kapitalen, doceert en publiceert een ware stroom aan taalkundige en autobiografische geschriften. Bloemgarten selecteerde de teksten en combineerde ze tot een levendig verhaal. Adviesprijs € 24,90.

Het verzonkene – Jeroen Brouwers. Brouwers leefde in zijn kinderjaren in Nederlands-Indië. In deze roman haalt hij herinneringen op aan die tijd en het verloren landschap van zijn jeugd. Het speelt zich af tijdens en vlak na de Japanse bezetting. De constante dreiging van de situatie rond die bezetting is tussen de regels door te lezen. Een boeiend

boek van een man die zich zelfs zijn jongste jaren kan herinneren. De verklaring van de titel van dit boek is dat de auteur zich als het ware "verzonken" voelt als een schaduw die zijn kindertijd bekort heeft. Het Verzonkene is bekroond met de Multatuliprijs. *Adviesprijs € 14,99.*

Een humaan koloniaal – Gerard Termorshuizen. Dit boek handelt over het leven en werk van Herman Salomonson, beter bekend als Melis Stoke. In de 20er jaren nam hij het hoofdredacteurschap op zich van een van de oudste Indische kranten, de Java-Bode. Salomonson was onder de naam Melis Stoke bekend als literair schrijver/journalist. Zijn

"Rijmkronieken" waren en zijn nog steeds populair en een bron voor onze kennis van het maatschappelijke en politieke leven in Nederlands-Indië. Na zijn terugkeer in Nederland bleef hij als directeur van het persbureau Aneta de contacten

met Indië nauw onderhouden. Tijdens de meidagen van 1940 was hij verbindingsofficier in het Nederlandse leger en verantwoordelijk voor de omroepberichten. Dit werd hem fataal en na een korte periode van gevangenschap stierf hij in het Duitse concentratiekamp bij Mauthausen. *Adviesprijs € 24,99.*

De in deze rubriek besproken boeken, CD's en DVD's zijn verkrijgbaar bij de Internet Boekhandel Van Stockum in Den Haag of bij de erkende boekwinkel, tenzij anders vermeld

 VAN STOCKUM
INTERNET BOEKHANDEL
www.vanstockum.nl

Fotografieproject 'TwijfelIndo'

Door: Armando Ello

"Het feit dat je er niet stereotype Indisch uitziet, maakt je niet minder Indisch", schreef Indoweb op Facebook. Zo ook op Twitter door Indo's Be Like. Op Instagram heb ik zelf een 'Wall of fame' met mijn organisatie 'Hoezo Indo'. En voor je het in de gaten hebt, wordt het een hype, waar je overal over leest en hoort. TwijfelIndo wordt een begrip.

Voor de jongere generatie is het herkenbaar, maar voor de ouderen stuit dit wel eens op onbegrip, want 'TwijfelIndo' klopt eigenlijk niet. Syterker nog: het bestaat niet. Een Indo is per definitie van gemengd bloed. Dus dan is er geen twijfel meer mogelijk of je een Indo bent of niet.

Maar aan de twijfelaars onder ons, die ik fotografeer en interview, daar kan je het niet aan zien. Indo's onderling zien het vaker, maar soms ook niet echt. Die diversiteit die Indo's door gemengd bloed hebben, wil ik omarmen in dit project. Dus de twijfelinfo's die zich hierin direct herkennen en zich aangesproken voelen, denken nog eens goed na over hun twijfelgevoel. Gevolg is dat je opnieuw nadenkt over wat Indisch-zijn betekent en wat het woord Indo betekent.

Voor de volbloed Indo's onder ons, wij weten misschien heel goed wat Indo's zijn, maar niet wie en wat er in hen omgaat. In hoeverre

speelt het Indo-zijn nu nog een rol? Hun leven lang gaan ze undercover als Indo, want niemand ziet het. In de familie zijn ze het meest lichtgetint, zijn roodharig of hebben groene ogen. Ik wed dat ook u iemand kent die je als TwijfelIndo zou kunnen betitelen.

De foto's en interviews komen in een fraai uitgevoerd boek te staan

als afsluiting van het project. Maar hier is geld voor nodig, veel geld. Ik ben bezig met een Crowdfund actie en ik vraag de lezers van NICC Magazine om mij daarbij te helpen door een donatie te doen voor de prijs "van een biertje". En u krijgt er ook wat voor terug, want u kunt bij mij een fotografie opdracht doen tegen een speciaal tarief of u kunt deelnemen aan een "mini-masterclass" fotografie. Ik zal u in dit NICC Magazine

Armando Ello

regelmatig op de hoogte houden. van de vorderingen van mijn fotografieproject 'TwijfelIndo'. Bekijkt u eens in dit artikel de foto's van TwijfelIndo's en als u mij wilt helpen, gebruikt u dan onderstaande LINK voor uw donatie. Dank u wel.

<http://indogo.nl/projects/twijfelindo>

Just4Kids... voor iedereen van 4 tot 16 jaar

Dieren in de verkoop

door: Chinook de Deugd

Laatste tijd zie ik vaak dieren te koop staan op Facebook en daar wil ik graag iets over vertellen. Ik zie vaak dingen op Facebook staan zoals: kat te koop of ik moet mijn hond weg doen vanwege bepaalde omstandigheden. Het valt te begrijpen dat je een kitten of een puppy verkoopt omdat je ze niet allemaal kan houden maar zorg er wel voor dat je de nieuwe eigenaar kent of dat je contact blijft houden want er zijn veel mensen die dingen willen doen zoals honden gevechten of de hond mishandelen.

Wat ik minder kan begrijpen is dat je een huisdier weg doet nadat je een lange tijd zijn eigenaar bent geweest, het is natuurlijk een ander verhaal als je het niet aan kan of als het gewoon beter is voor het dier maar persoonlijk vind ik dat je je dieren nooit weg moet doen want zij zien jou als hun ouder, hun verzorger en je huisdier weg doen kan je dier depressief maken. Bijvoorbeeld ik leer regelmatig bij mijn oma en

dan ziet mijn vogel mij niet voor een lange tijd. In die periode fluit mijn vogel niet, maar het moment dat ik terug ben is het de meest spraakzame vogel ooit.

Eén van de dingen die ik niet begreep was dat iemand haar kat weg deed vanwege een scheiding en ik vroeg me af of ze die kat hadden gekocht ter vervanging van een kind of als een impulsieve koop. Maar toch vind ik het zielig voor het dier dat na drie jaar met zijn baasje(s) te hebben geleefd zomaar wordt verkocht aan een onbekende, alleen omdat je gaat scheiden. Het grootste probleem dat ik hiermee heb is dat één van de twee de kat nog kan verzorgen vooral als je met het dier een relatie hebt kunnen opbouwen.

Persoonlijk vind ik dat dieren dezelfde rechten hebben als mensen en daarmee bedoel ik dat mensen erop fronsen wanneer mensen een kind achterlaten en dat het onacceptabel is dat je je kind zou verkopen maar als het

een dier is dan is dit helemaal OK. Mensen proberen met de situatie van degenen die de dieren verkopen of achterlaten te empathiseren en zeggen dat ze proberen het te begrijpen. Maar ik bekijk het alsof ze hun eigen kind weggeven omdat je de ouder bent van het dier en zij verwacht dat je hen beschermt en dat zij dit ook vice versa doen.

Het belangrijkste dat ik wil zeggen is dat dieren ook gevoelens hebben en ook relaties kunnen vormen of het nou mens of dier is en dat je ze net als je eigen kind moet behandelen met liefde en empathie. Ze verdienen het evenveel als hun eigenaar of het kind van hun eigenaar. Ik vind ook dat het altijd moeilijk zal zijn om gedag te zeggen of het nou vriend of dier is maar als het het beste is voor diegene of voor het dier dan gaat zijn geluk altijd voor als tranen en leed voorkomen kunnen worden.

Korte berichten

Wij zijn op zoek naar jong aanstormend talent

In de rubriek **"Just4Kids"** hebben we eerder al aandacht besteed aan jong talent. Zo plaatsten we een artikeltje over twee meisjes die Indonesische dansen leerden en hierboven een stukje over een drumtalentje. Heb jij nou ook zo'n talent? Kan je goed gitaarspelen en treed je ook op? Of ben je een tenniskampioen in de dop, een goed biljarter of kan je heel goed

You've got talent?
tell us about it

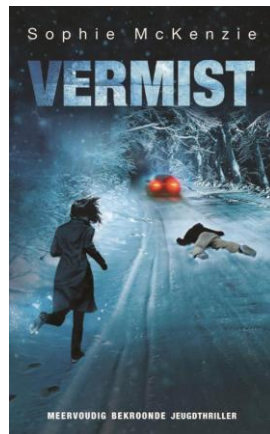
dansen of zingen? Misschien ben je wel een hele goeie chef-kok, of ben je een kunstschilder of een fotograaf in de dop. Misschien ook wel een..... Kortom, alle jonge supertalenten van ca. 6 tot ca. 16 jaar oud willen we voor het voetlicht zetten. En wij willen dat aan iedereen vertellen. Als je zelf niet zo heel goed kan schrijven, vraag dan of jouw ouders een stukje willen insturen met een fotootje erbij. Of je stuurt jouw verhaal gewoon naar de redactie, dan maken wij er samen met jou een echt leuk artikel van. **Stuur je reacties dan naar:** info@indisch-centrum-den Haag.nl **DOEN HOOR....!!!**

Boeken, e-books / cd-dvd

Vermist – Sophie McKenzie.
Een meervoudig bekroonde jeugd thriller, waarin de hoofdpersoon Lauren zich afvraagt: Wie ben ik.

Ze is geadopteerd, maar daar willen haar ouders bijna niets over kwijt. Ze heeft een vriend, Jam, die haar steun en toeverlaat is. Op een dag vertelt haar vader iets meer over haar adoptie, tegen de zin van moeder. Dan besluit ze om zelf op onderzoek uit te gaan en vanuit Engeland komt ze in de Verenigde Staten terecht. Samen

met Jam volgt ze aanwijzing na aanwijzing. Ze breken in bij een adoptiebureau en moeten op de vlucht slaan. Dit boek is een en al spanning en avontuur, waarbij ze uiteindelijk bij haar biologische ouders en zusjes komen. Maar of dat nu zo de bedoeling was? En 275 pagina's dikke thriller, die zijn gelijke net kent. Een aanrader. *Geschied vanaf 10 jaar. De prijs is: € 14,99*

Recept Bami Goreng

Ook voor de kids dit keer een kamingrecept, nl. saté kaming. Nu zul je denken, dat is toch gewoon saté maar dan van lamsvees....

Maar het belangrijkste van saté is de marinade. En hoe je die maakt, lees je hier.

Ingrediënten:

1 kg. mooi lamsvlees, 3 tl. tamarinde, 1 tl. limoensap, 3 lomboks, 5 sjalotten, 5 teentjes knoflook, 4 kemirinoten, 125 gr. drooggebakken geraspte kokos, 1 eetl. Bruine suiker, 1 tl. zout, 2

tl. ketoembar, 1 tl. djinten, 1 tl. djahé, 1/2 tl. trassi, 1,5 el. ketjap manis.

Bereiding: Snijd het lamsvlees in gelijke dobbelsteentjes van ca. 2 cm. doe alle overige ingrediënten in een keukenmachine en maal ze fijn tot een pasta (wordt het te droog, evt. een klein scheutje olie bijvoegen). Wrijf de stukjes vlees in met deze marinade en laat minimaal een uur intrekken. Beter is een hele nacht. Rijg daarna het vlees aan satéstokjes (van tevoren in water leggen) en bak de saté boven een houtskoolvuurtje of in de oven onder de grill mooi bruin en gaar. Keer ze af en toe om ze gelijkmatig te laten garen. Lekker met lontong (kant en klaar te koop bij de toko) en satésaus. Overgebleven marinade kan in de koeling ca. een week bewaard worden. Kan ook ingevroren worden. **Selamat makan**

DJ GUIDE

PARTY AGENDA

dance events, party agenda,
vrijwel alle DJ's
en nog veel meer
overzichtelijk gerangschikt op datum en
op locatie in heel Nederland

www.djguide.nl

de dance & party
informatiesite voor jongeren

Links4Kids

Veel leuke **LINKS** voor kinderen, maar niet alleen voor kinderen:

Doorlinkwebsite naar tal van Indische en Indisch gerelateerde websites, blogs, personen en onderwerpen.
<https://linkenindisch4ever.wordpress.com/>

Website over online **geschiedenis** van, voor en met Indische Nederlanders.
<http://www.indischhistorisch.nl>

Informatie over **schoollespakketten** over het voormalige Nederlands-Indië.
www.gastdocenten.com

Indisch Herinneringscentrum Bronbeek
www.indischherinneringscentrum.nl

Informatie over de **Nationale Indië-Herdenking** op 15 augustus. www.indieherdenking.nl

Een **Indische jeugd startpagina**: <http://suara-baru-kecil.jouwpagina.nl>

De **Jeugdwebsite** van de Nederlandse Oorlogsgravenstichting (Ned.-Indië).
http://www.eenlevenverloren.nl/index.php?go=home.personen@pag_enr=1

Taman Indonesia, Het leukste kleine Indonesische dierenpark in Nederland. <http://www.taman-indonesia.nl>

Villa Zebra, landelijke jeugdorganisatie
<http://www.villazebra.nl>

Een informatieve website met heel veel **Theatervoorstellingen**, overal in Nederland en voor iedere leeftijd.
<http://www.kindertheater.nl/>

Kunstbende, Een landelijke organisatie met afdelingen in alle provincies voor iedereen van 13 tot en met 18 jaar.
<http://www.kunstbende.nl>

Jeugd Startpagina "Open Start" <http://jeugd.openstart.nl>

Koorenhuis - Den Haag, cursussen en workshops voor muziek, dans, kunst en theater.
<http://www.koorenhuis.nl>

Weblog "Indische Jeugdletteren" Blog van Marjorie van Putten:
<http://indischejeugdletteren.wordpress.com/over-mij/>

Young Adult Books, website met boekrecensies en webshop over boeken voor middelbare scholieren.
<http://www.youngadultbooks.nl/>

Jeugdbieb, leuke en informatieve website. <http://www.jeugdbieb.nl>

Cultuur, Jeugd, Sport en Media in Vlaanderen, website met van alles.
<http://www.cjsm.vlaanderen.be>

Kinderboekenpraatjes. Veel boeken uitzoeken voor elke leeftijdsgroep.
<http://www.kinderboekenpraatjes.nl>

Website **Indische Jeugdboeken**, compleet met een bestellink.
<http://www.antiquariaat-anna.nl/boek/kameleonboeken>

Uitgaan met de kids
www.uitmetdekinderen.nl,
www.dagjeweg.nl,
www.out2fun.nl

Deze websites
zijn kidsproof!

Leuke voorstelling?

kinder
theater
www.kindertheater.nl

De Indische Agenda

LET OP! Sluitingsdatum kopij op 10 mei 2015

T/m 25 mei 2015: Geisha. Unieke tentoonstelling overeen wereldberoemd stijlicoon. De Japanse vrouw met het witte gezicht, de vlammend rode lippen, de karakteristieke haardracht en de kostbare kimono. Bewonder de mysterieuze gezelschapsdame, maak kennis met haar dagelijkse bezigheden. Maar ontmoet vooral de vrouw achter het masker: haar

kracht, talent en toewijding. Een tentoonstelling over de wereld van de Geisha's met verder speciaal voor deze expositie gemaakte reportages vol met persoonlijke verhalen, die een blik geven achter de schermen. Naast de tentoonstelling is er een uitgebreid programma met lezingen en activiteiten. Check de website voor meer informatie. De locatie:

Museum Volkenkunde, Steenstraat 1, 2312 BS Leiden. Opening dinsdag t/m zondag en feestdagen 10.00 tot 17.00 uur (1^e Kerstdag en Nieuwjaarsdag gesloten). Toegang: volwassenen: € 12,00; 4 t/m 18 jr. € 6,00. Deze tentoonstelling is verlengd tot 25 mei 2015. Info:

<http://volkenkunde.nl/nl/tentoonstellingen>.

T/m 30 mei 2015: Expositie 'Tinwinning op Billiton'. Deze door Wieteke van Dort geopende expositie toont op uitgebreide schaal een beeld over het winnen van tin in Indonesië. In het bijzonder wordt de oprichting en de geschiedenis van de Billiton Maatschappij belicht. Billiton is een eiland tussen Sumatra en Borneo. Sinds begin 19^e eeuw is er tinerts gedolven. Bijzondere stukken van de expositie zijn de modellen van tinbaggermolens. Ook zijn er maquettes te zien van speciale objecten die gebruikt werden bij de verwerking van tin. Ook de oorlogsjaren krijgen de nodige aandacht. De locatie is:

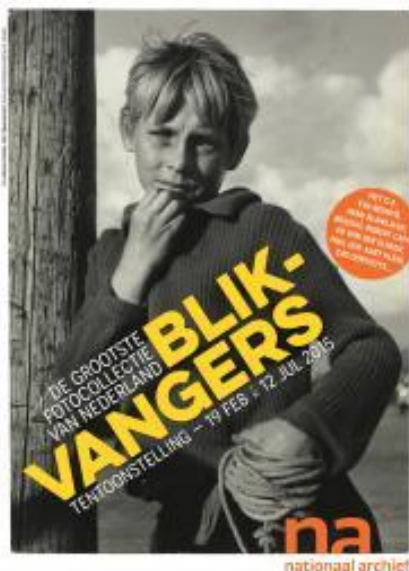

Tinbaggermolen op Billiton

Het Nationaal Baggermuseum, Molendijk 204, 3361 ER Sliedrecht. Openingstijden: di. t/m vr. 14.00 tot 17.00 uur, za. 11.00 tot 17.00 uur. Toegang Volwassenen € 5,00; Kinderen 4 – 14 jr. € 2,00; 65+ € 3,00. Voor bijzondere tarieven en inlichtingen, zie de website: www.nationaalbaggermuseum.nl.

T/m 12 juli 2015: Blikvangers. In het Nationaal Archief ligt veruit de allergrootste fotocollectie van Nederland, met meer dan 15 miljoen foto's uit de afgelopen 170 jaar. De originele foto's laten

Nederland en de wereld zien door de ogen van bekende en minder bekende fotografen, zoals Robert Capa, Eva Besnyö, Lászio Moholy-Nagy, Cas Oorthuis, Ed van der Elsken, enz. In de eerste fototentoonstelling in eigen huis sinds de oprichting neemt het Nationaal Archief de bezoekers mee op ontdekkings-tocht door de tot nu toe verborgen fotocollecties

uit de afgelopen 170 jaar. De verschillende originele foto's laten de diversiteit zien van de collectie van het NA, als wel de rijkdom van de collectie. Tevens krijgt de bezoeker een goede indruk van de ontwikkeling van de fotografie. Een deel van de fotocollectie wordt digitaal toegankelijk gemaakt met de Virtual Reality Bril "Oculus Rift". Met behulp van deze bril kunnen bezoekers door de virtuele fotowereld dwalen en de collectie van het Nationaal Archief verder ontdekken en uitdiepen. Koen Hauser, Fotograaf des Vaderlands, levert een bijzondere bijdrage aan de tentoonstelling.

De historische foto's uit het Nationaal Archief vormen zijn inspiratiebron voor nieuw werk. Deze foto's worden ook in de tentoonstelling getoond. De tentoonstelling "Blikvangers" is volgend jaar te zien 12 juli 2015 in het gebouw van het Nationaal Archief, Alexanderhof (achter het

Centraal Station) in Den Haag. Zie voor meer informatie en de openingstijden:

www.gahetna.nl/blikvangers.

T/m december 2015: Expositie Wayang Revolusi, Kunst in dienst van de vrijheid. Deze expositie laat zien hoe de in hun strijd tegen Nederland het Wayang Kulit spel door de Indonesische nationalisten gebruikt werd als propagandamiddel. De hoofdrolspelers hierin zijn de politici en de militairen in die tijd. Veelvuldig komen dan ook de Nederlandse Generaals Spoor en Van Mook en de latere president van Indonesië Soekarno en diens rechterhand Mohammed Hatta. Naast de zg. Wayang revolusi figuren zijn ook andere wayangvormen te zien, zoals Golek, Klitik en Topeng. Ook worden animatiefilms getoond evenals voorwerpen, attributen, gamelaninstrumenten, postzegels, foto's, prenten, batiks, enz. uit de

collectie an het Poppenspe(e)l-museum. Voor de jeugd is er een aantal speelobjecten aanwezig, een lesbrieven en een speur- en doospel beschikbaar. De locatie is: **Poppenspe(e)l Museum**, Kerkweg 38, 8193 KL Vorchten (Gem. Heerde, Gelderland). Openings-tijden: woensdag, zaterdag en zondag 12.00 tot 17.00 uur. Toegang: Volw. € 5,50; 3-12 jr. €4,50. Voor groepen (minimaal 10 pers.) kan van de openingstijden worden afgeweken. Reserveren altijd gewenst. Meer inlichtingen: <http://www.poppenspelmuseumbiobliotheek.nl/pdf/Pamflet143e.pdf> en <http://www.poppenspelmuseumbiobliotheek.nl/pdf/WayangrevolusipectrsberichtII.pdf>. Algemene info via: www.poppenspelmuseum.nl.

T/m 3 januari 2016: Expositie "Oorlog". 70 jaar na dato beeldt de tentoon-stelling "Oorlog" de dekolonisatie periode vanaf 1945 in een historisch en internationaal perspectief en wil het complexe verhaal en de positie van het KNIL daarin verduidelijken. De expositie is samengesteld uit objecten uit de collectie van Museum Bronbeek en bruiklenen uit het Rijksmuseum en uit Indonesische collecties. Daarbij geeft een chronologische weergave van feiten de bezoeker een overzicht, waarmee de persoonlijke verhalen dichterbij gebracht worden. De periode

1945-1950 was er een van aanhoudend geweld tussen partijen die intern verdeeld waren en met de internationale opinie te maken kregen. De expositie vertelt wie er aan de touwtjes trokken. Tevens hoe een generatie Nederlandse oorlogsvrijwilligers en dienstplichtige militairen, die meenden de rust en orde in Nederlands-Indië te gaan herstellen en bedreigde burgers te beschermen, in werkelijkheid in een vechtmisssie terecht kwamen om politieke en bestuurlijke verhoudingen van voor de Tweede Wereldoorlog te herstellen. De locatie is: **Museum Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem.

Medicijnkist zoals gebruikt door Lt. Spier, commandant Speciale troepen

De openingstijden zijn: di. t/m zo. 10.00 – 17.00 uur. Toegang: t/m 5 jr. gratis; t/m 18 jr., CJP en 65+ € 3,00; volw. € 6,00; groepen v.a. 15 pers. € 3,00 pp.; rondleiding door gids mogelijk; tarieven, zie verder de website. nb.ravensbergen@mindef.nl, Tel: 026-4422363. www.bronbeek.nl

T/m 17 januari 2016: Chinese Indonesiërs in Nederland. Al eeuwen geleden emigreerden Chinezen (veelal handelaren uit de provincies Fuijan en Guangdong naar de Indonesische Archipel. Ze huwden met Indonesische vrouwen en hun nakomelingen werden vaak Peranakan Chinezen genoemd. Nog niet eerder is het culturele erfgoed van de Chinezen in Indonesië onderwerp geweest van een tentoonstelling in Nederland. Dankzij een grote schenking van Sioe Yao Kan is dit nu mogelijk. Hij schonk het Volkenkundig Museum een collectie voorwerpen, afkomstig uit zijn eigen familie. Topstuk van

de tentoonstelling is een authentiek bruidskostuum. Deze unieke tentoonstelling is te zien op de locatie: **Museum Volkenkunde**, Steen-straat 1, 2312 BS Leiden. Opening dinsdag t/m zondag en feestdagen 10.00 tot 17.00 uur (1^e Kerstdag en Nieuwjaarsdag is het gesloten). Toegang: volw.: € 12,00; 4 t/m 18 jr. € 6,00. Info: <http://volkenkunde.nl/nl/tentoonstellingen>.

21, 22, 23 mei 2015: OUDstanding. Een mens moet zijn dromen blijven najagen, hoe oud hij ook is. Om deze reden presenteert het bureau "Liesje Doet Culturele Projecten" een bijzondere voorstelling met vier duo's, bestaande uit een 70

plusser en een jonge talentvolle cabaretier. Gezamenlijk brengen zij u een avond inspirerend en weergaloos goed entertainment. De duo's zijn: Aad Spaargaren en Leon van der Zanden, Tineke Sies en Thijs Maas, Huib Versluys en Eva Crutzen, en tenslotte Tineke Bimmermans en Howard Komproe. De locatie is: **Diligentia**, Lange Voorhout 5, 2514 EA Den Haag, Tel: 070-3610540. Aanvang voorstelling: 20.15 uur, zaal open 19.30 uur. Toegang: vanaf € 9,25. Meer info: www.liesjedoet.nl

23 mei 2015: Pasar Kecil. Het "Vitusgebouw" organiseert met een groep zeer enthousiaste vrijwilligers voor het eerst een Pasar Kecil Blaricum, in navolging van de landelijke Pasars. Het programma zal u verrassen, want maar liefst vier bands zullen u hun muzikale oeuvre laten horen. Dit zijn: "Wize Gize" met gouwe ouwe hits, "Uliasser" met traditionele muziek uit Indonesië, "Request" met allround muziek en tenslotte "Chard" met heerlijke dansmuziek. Vele kramen met allerlei snuisterijen, kroepoek, spekkoeke, Buddha's, wierook, kleding, edelstenen en nog veel meer. Bovendien kunt u er terecht in de bamboe massage stand van Monica Schwab. Verder staan er een paar kramen voor het goede doel met projecten in Indonesië. Ook ICM is aanwezig met een kraam met boeken, CD's en DVD's. En vanzelfsprekend ook de nodige Indische snoeperijen, snacks en maaltijden. Kortom, u zult zich er beslist niet vervelen. Locatie: **Vitusgebouw**, Kerklaan 10, 1261 JB Blaricum. Tijden: 14.00 tot

22.00 uur. Toegang: volw. € 6,00, 65+ € 5,00, jeugd tot 15 jr. € 3,50. Kaarten tevoren bestellen? Ook dat kan; hoeft u niet bij de kassa in de rij. Bestel telefonisch bij: Marita 06-52372029 of bij Mona 06-13021145. Maak daarna het verschuldigde bedrag over op rek. NL36 INGB 0653808569 t.n.v. Steenbeek-Joossen met uw naam. De toegangskaarten liggen dan bij de speciale kassa "reserveringen" voor u klaar. Inlichtingen:

www.hetvitusblaricum.nl

23 mei 2015: Loesje en de Ragebol. Wat moeten we nu eigenlijk nog over Loesje zeggen. Iedereen kent haar van de bekende affiches, toch? Op 23 mei komen de mensen achter "Loesje" naar aanleiding van hun nieuwe boek *"Flikker de bliksemse boel maar uit het keukenraam"* met een presentatie naar Paagman Boekhandel, vestiging Centrum.

Ze reiken de "Zilveren Ragebol" uit aan een Hagenaar die het afgelopen jaar een bijzondere maatschappelijke prestatie heeft geleverd. Aansluitend geven ze

een Loesje workshop tekst-schrijven (reserveren noodzakelijk vanwege beperkt aantal plaatsen) Locatie: **Boekhandel Paagman**, Lange Poten 41, 2511 CM Den Haag, Tel: 070-3383838. Info: www.paagman.nl

30 mei 2015: Muziekdag. Na 2 jaar achtereenvolgend een Korendag te hebben georganiseerd, is het weer eens tijd voor een ouderwets gezellige Muziekdag. Het zeer gevarieerde programma wordt samengesteld door de koordirigent van Inisiatip, Rubijanto Soetanto. Naast koorzang treden er diverse jonge muzikanten op. Een en ander zal plaatsvinden op de locatie: **Christus Verrezenkerk**, Fonteynenburglaan 36, 2275 CZ Voorburg. Aanvang 14.00 uur. Toegang Inisiatip leden € 5,00 en voor niet-leden € 6,00. Vooraf reserveren niet noodzakelijk. www.inisiatip.nl

31 mei 2015: AS met een Indisch verleden. Een theater-voorstelling met een lach en een traan van Yvonne Groeneveld. In deze theater-voorstelling neemt zij u mee in een zoektocht door haar eigen leven. Gebopren uit

een Indische moeder en een Nederlandse vader zijn de twee culturen in haar even sterk aanwezig. Wat maakt haar tot wat zij nu is? Wat doet het met haar? Wat betekent die vermenging van twee culturen en hoe kan je definitief afscheid nemen en daarnaast accepteren dat je nooit los van de ander kunt zijn. Yvonne vertelt en de beelden spreken voor zich. Locatie: **Werftheater**, Oude Gracht 60 (aan de werf),

Utrecht. Tel: 030-2315440. De voorstelling begint om 14.30 uur. Toegang: € 12,50 (CJP en 55+ € 10,00). Kaarten reserveren via: reserveren@werftheater.nl of via bovengenoemd telefoonnummer. Een trailer van de voorstelling is te zien op YoyTube via: <http://youtu.be/ZmVbtmLGLUU> **Zie advertentie op pagina 14.**

6 juni 2015: Indische Tuin. Drie generaties gaan met elkaar in gesprek over hun Indische identiteit. De beleving toen en nu:

oude verhalen, nieuwe vormen. Ricky Risolles, Indo's be like, Hoezo Indo en Sayah (spekkoek likeur) zijn voorbeelden van initiatieven die in de huidige tijdsgeschiedenis zijn ontstaan. Op welke manier wordt anno 2015 vormgegeven aan de Indische identiteit en in hoeverre staat dit in contrast met de wijze waarop voorgaande generaties dit deden. Dit is de rode draad voor door deze Indische Tuin bijeenkomst zal lopen. Op het podium een panel van 1^e, 2^e en 3^e generatie, die diverse stellingen behandelen, waarna de dialoog met het publiek wordt aangegaan. Hieraan doen o.a. Leroy Woudstra (Indo's be like), Martijn Grootendorst en Armando Ello (Hoezo Indo) mee. Verder een optreden van het theatercollectief "Het Indisch Zwijgen? Me Hoela" met de verhalenkast en zal Ricky Risolles de zaal trakteren met zijn doldwaze sketches. Ook Sayah likeur zal langskomen met hun heerlijke spekkoeklikeur. Vanaf 18.30 uur verzorgt Suzannacoustic in de foyer akoestische

livemuziek. Het Indische eten komt van Satéboss. De locatie is: **ZIMIHC Theater Stefanus**, Braziliëdreef 2, 3563 CK Utrecht. Tijden: 14.00 tot 20.00 uur. De toegang is: € 7,50, voorverkoop: en 65+ € 6,00. Voldoende gratis parkeerruimte voor de deur. Alvast kaarten reserveren via Ticketverkoop:

<http://zimihc.nl/spotlights/stefanus/agenda/de-indische-tuin/>

7 juni 2015: Indische Salon. De volgende Indische Salon wordt georganiseerd door Nasi Idjo. Het thema is "70 jaar na dato, mijn herinnering, jouw verhaal". Voor deze editie is Stichting MAX305 bereid gevonden om invulling te geven aan deze middag. De culturele erfenis van het koloniale verleden is de inspiratiebron geweest voor de theatervoorstelling van MAX305. Het stuk is gebaseerd op de oorlogsmemoires van een KNIL soldaat tijdens de Tweede Wereldoorlog. Deze memoires ontvingen zijn kinderen pas na zijn overlijden. Zijn levenlang heeft hij erover gezwegen. Na de

voorstelling is er een nagesprek tussen de cast en de bezoekers. Locatie: **Villa De Bank**, Espoortstraat 182, 7511 CM Enschede. Tijden: 13.00 tot 16.00 uur. De toegang is € 5,00, incl. koffie en the, frisdrankje en een Indische snack. Vanwege beperkt aantal plaatsen is reserveren noodzakelijk via mail info@nasi-idjo.nl, o.v.v. Indische Salon Nasi Idjo.

14 juni 2015: Dans-Muziek-Gezellig-Samenzijn. Weer een gezellige dansmiddag voor jong en oud en de oudere jongeren in een sfeervolle locatie. Uiteraard kunt u weer een dansje wagen op de muziek van de band "Chard". Blijf

dan maar eens aan de kant zitten. Vanzelfsprekend is ook de Indische keuken aanwezig en in handen van Henk en Ciska van Eekhout (Bintang). De entreprijs

staat los van de catering, maar kan wel van tevoren samen gereserveerd worden. Kaarten reserveren wordt aanbevolen. Locatie: **Kultuurhus**, Rivierenweg 1, 6932 KA Westervoort, Tel: 026-3223498. Tijden: 13.00 tot 18.00 uur, zaal open om 12.30 uur. Toegang: € 7,00 bij reserveren en € 8,00 aan de zaal. Bij reserveren van entree plus maaltijd: € 17,00. Kaarten: Tel. 030-6054598 en 026-3223498.

21 juni 2015: Jubileum Tileng. Stichting Tileng, die zich bezighoudt met hulp en opbouw van tal van projecten voor kinderen en onderwijs in Indonesië viert haar 15 jarig jubileum. En dat is een feestje waard. Er zijn optredens van de Ambassadeur van Tileng, Wouter Muller en van "Fifty Fifty and the Dangers" (voortzetting van de inmiddels uit elkaar zijnde Sunset Band). Alle artiesten treden gratis op zodat de gehele opbrengst aan de goede doelen gespendeerd kan worden. Verder staat "Arts & Crafts bij Liek" met een stand vol snuisterijen, sieraden en andere hebbedingetjes. Bovendien wordt

er een tombola gehouden met mooie prijzen. De locatie is: **Landgoed Schakenbosch**, Veursestraatweg 185, 2264 EG Leidschendam. Tijden: 13.00 tot 18.00 uur. Zaal open om 12.30 uur. Toegang: volw. € 10,00 (inclusief een lot voor de tombola), tot 12 jaar € 5,00 en kids tot 4 jaar gratis. Reserveren:

Alex von Ende 06-22984482, Nancy Pelupessy-Vorster 06-48784550, Peter Lefebber 06-55540441 of via e-mail: mierop@tileng.nl

5 juli 2015: IndoWaiian Summerday Festival. De Stichting Hibiscus organiseert een spetterend Hawaiian Muziek en Dans Festival. Zij doen dit in samenwerking met de Indonesische Ambassade en Dani's Kitchen. Tal van activiteiten zullen het podium bezetten, waaronder een modeshow van de Deby Subiyanti Groep, de bands Everlite for Hawaiians en Xanur, de Angklunggroep Sekolah Indonesia Nederland, diverse spectaculaire demonstraties van dansgroepen van Debi Subiyanti en Ina Dance. Verder is er een gezellige bazaar met o.a. Indonesisch hapjes en stands met Indonesische souvenirs en nog veel meer. De locatie is: **Landgoed Schakenbosch**, Veursestraatweg 185, 2264 EG Leidschendam. Tijden: 12.00 tot 17.00 uur, Toegang: € 10,00 bij reservering en € 13,00 aan de zaal. Reserveren van kaarten: rek. NL28 RABO 0131828371 t.n.v. Stichting Hibiscus, o.v.v. Festival IndoWaiian, vóór 25 juni 2015.

ADVERTENSI MINI

Kleine tekstadvertenties

35 posities per regel bij 9 pt.

€ 5,- voor de eerste drie regels, daarna € 1,- per regel.

Toeslag logo of illustratie € 5,00 (max. 55 x 55mm)

info@indisch-centrum-den Haag.nl

NICC Magazine zoekt enthousiaste man/vrouw die maandelijks een **horoscoop pagina** wil verzorgen. info@indisch-centrum-den Haag.nl

57^e Tong Tong Fair

27 mei t/m 7 juni 2015

Van 27 mei t/m 7 juni 2015 is Den Haag weer even de Indische hoofdstad van het Westelijk halfmond. Twaalf dagen lang zal het enorme tentencomplex de tachtig- tot honderdduizend bezoekers verwelkomen in een bijzonder Oosterse ambiance.

Het gehele tentencomplex bestaat uit de entreetent met de kassa's, garderobe, infobalie en een aantal "eigen" stands van de Stichting Tong Tong, alsmede de Kidscorner, waar u eventueel uw

hebben en de geuren van wierook en tropisch fruit u zullen doen denken aan exotische oorden. U kunt hier naar hartenlust urenlang rondsleren en winkelen bij de vele stands en kramen. En bent u moe geworden van het geslenter, dan kunt u aangenaam verpozen in de Eetwijk, waar Indisch culinair Nederland u zal verwennen met de heerlijkste gerechten.

allegaartje is van de vele Indonesische verkopers van exotische waren en producten die speciaal voor de TTF werden ingevlogen.

kinderen aan de zorgzame handen van ervaren leidsters kunt toevertrouwen. Dan natuurlijk de Grand Pasar, waar vele honderden standhouders hun waar uitgesteld

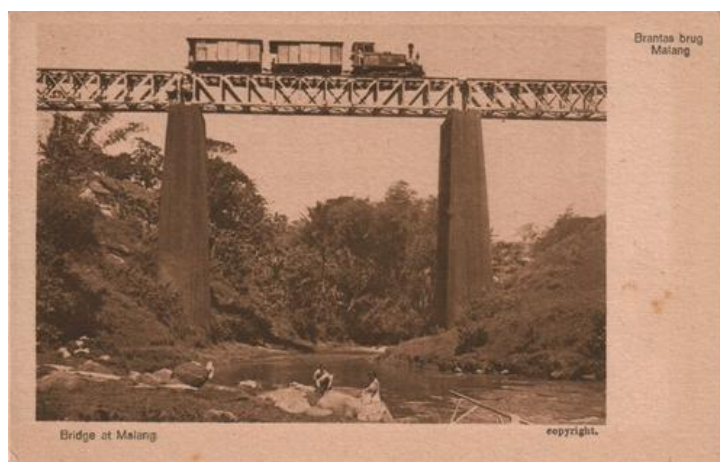

Daarnaast is er natuurlijk het Tong Tong Festival, dat hoofdzakelijk op het grote podium zal plaatsvinden. Optredens van tal van dansgroepen, Indonesische en Indische artiesten, kortom, teveel om op te noemen. Dan is er ook nog het Cultuurpaviljoen met het Kooktheater en het Indonesië paviljoen, waar het een waar

Een belangrijk deel van het Tong Tong Festival zal ook plaatsvinden in de twee theaters, het Tong Tong Theater en de Bengkel. En wie van muziek houdt kan altijd terecht in het Indo Rock Café.

Tijdens de TTF zullen ook elders in Den Haag allerlei Indische festiviteiten gehouden worden, die de bezoekers zullen verrassen. Kijk voor het complete programma per dag, de openingstijden en entreprijzen op de website van Tong Tong: www.tongtongfair.nl

Tempo Doeloe versus Sekarang (Toen en Nu)

De Brantas brug van Malang. Op de rechter foto de dieseltrein komend van station Kota Lama naar Malang.

Pasar Kalender 2015

(update: april 2015)

Februari

14, 15: Rijswijk (ZH) www.pasarmalamarijswijk.nl
21 t/m 28: Amsterdam RAI www.wnproductions.nl

Maart

1: Amsterdam RAI www.wnproductions.nl
13, 14, 15: Zwolle www.wnproductions.nl
20, 21, 22: Leeuwarden www.pasarmalamasia.nl
27, 28, 29: Arnhem www.flamproductions.nl

April

4, 5, 6: Ahoy Rotterdam www.pasarmalamasia.nl
25, 26: Amstelveen www.stichtingstellar.nl

Mei

2, 3 Kallenkote (Steenwijk) www.taman-indonesia.nl
2, 3: Zutphen www.pasaroostwest.nl
8, 9, 10: Geleen www.pasarmalamasia.nl
16, 17, 18: Zwolle www.wnproductions.nl
23: Blaricum www.hetvitusblaricum.nl
23, 24, 25: Den Helder www.stichtingstellar.nl
24, 25: : Zutphen www.pasaroostwest.nl
27 t/m 31: Malieveld Den Haag www.tongtongfair.nl

Juni

1 t/m 7: Malieveld, Den Haag www.tongtongfair.nl
19, 20, 21: Enschede www.flamproductions.nl
20, 21: Baarn www.stichtingstellar.nl
26, 27, 28: Zeist www.wnproductions.nl

Juli

3, 4, 5: Eindhoven www.pasarmalamasia.nl

17, 18, 19: Groningen www.pasarmalamasia.nl
25, 26: Vaassen www.pasaroostwest.nl
28, t/m 31: Steenwijk www.wnproductions.nl

Augustus

1: Steenwijk www.wnproductions.nl
16 t/m 19: Dordrecht www.wnproductions.nl
21, 22, 23: Tilburg www.pasarmalamasia.nl
24, 25, 26, 27: Dordrecht www.wnproductions.nl

September

4, 5, 6: Assen www.flamproductions.nl
19, 20: Alkmaar www.stichtingstellar.nl
24 t/m 27: Alphen a/d Rijn www.wnproductions.nl

Oktober

3, 4, 5: Maastricht www.pasarmalamasia.nl
3, 4, 5: Enschede www.flamproductions.nl
17, 18: Rijswijk (ZH) www.pasarmalamarijswijk.nl
17, 18: Harderwijk www.flamproductions.nl
24, 25: Dieren www.pasaroostwest.nl
23, 24, 25: Nijmegen www.pasarmalamasia.nl
31: Leek www.stichtingstellar.nl

November

1: Leek www.stichtingstellar.nl
7, 8: Almere www.indischefeestavond.nl
??? : Den Haag, Pasar Kliling www.manggarmegar.nl
21, 22, 23: Arnhem www.flamproductions.nl

December

19 dec. t/m 3 jan.: (behalve Kerstdagen en Nieuwjaarsdag)
Arnhem, Burgers Zoo www.wnproductions.nl

MEER DAN 40 LANDEN

1ct/min naar vaste lijn

NIEUW

Meer informatie

MOBI PC

In samenwerking met borca-online

Reparatie, onderdelen, accessoires en batterijen voor al uw elektronische apparatuur. <http://www.mobipc.nl/onderdelen>

Colofon

Digitaal maandelijks Magazine van:
Nederlands Indisch Cultureel Centrum

Hoofdredacteur: Hans Vogelsang

Redactie:

Jean-Marie Bosch van Drakestein

Albert van Prehn

Juniorredacteur: Chinook de Deugd

Correspondenten:

Ferry Schwab (ICM-online)

Silfraire Delhay (Indisch Platform)

Adrian Lemmens (New Zealand)

Strip: Hugo Driessen

Gedichten: Mary-Jane Sahanaja

Columns: Anita Bunt

Vormgeving & lay-out: Hans Vogelsang

Ondersteuning: Groep de Mos, Den Haag

Technische realisatie: Dennis v.d. Ham
(Borca-Online Computer Service)

<http://www.borca-online.nl/>

Verschijning: de 15^e van elke maand

Sluitingsdatum kopij en advertenties:

de 4^e van elke maand

Advertentietarieven: op aanvraag

Abonnement NICC Magazine: GRATIS

Postadres: Newtonstraat 660

2562 LA Den Haag - Nederland

W: www.indisch-centrum-den Haag.nl

E: <http://indisch-centrum-den Haag.blogspot.com>

@: info@indisch-centrum-den Haag.nl

Aanmelden NICC Magazine (subscribe):

<http://www.indisch-centrum-den Haag.nl/phplist/?p=subscribe&id=1>

Opzeggen NICC Magazine (unsubscribe):

<http://www.indisch-centrum-den Haag.nl/phplist/?p=unsubscribe&if=1>

Rabobank IBAN: NL39 RABO 0129 2168 36

t.n.v. N.I.C.C. te Den Haag

Overname van (delen van de) inhoud is toegestaan, mits met bronvermelding.

© 2014 N.I.C.C. Den Haag

Indische Internetkrant: www.icm-online.nl - schwab@icm-online.nl

N I C C Magazine

Gratis maandelijks e-magazine voor de Indische gemeenschap
oplage: 8000
<http://www.indisch-centrum-den Haag.nl>

zoekt

medewerker voor de advertentie-acquisitie
ervaring met verenigings- en stichtingsperiodieken gewenst
vergoeding op provisiebasis

contact: info@indisch-centrum-den Haag.nl

Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806
www.borca-online.nl

Wilt u familie, vrienden of leden van uw club of vereniging gratis abonnee maken? Gebruikt u dan dit formulier

N I C C
Magazine

e-mail adressenlijst

	NAAM	e – MAIL ADRES
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		

Deze e-mail-adressenlijst 'knippen en plakken' en versturen naar e-mail: info@indisch-centrum-den Haag.nl of printen en versturen per post (voldoende frankeren) naar: Administratie NICC Magazine # Newtonstraat 660 # 2562 LA Den Haag